І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го СІЧНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 18, 1972 No. 10. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 17 січня 1972

В АМЕРИЦІ

ЗА ОСТАННІЙ МІСЯЦЬ МИНУЛОГО РОКУ ЦІНИ на різні продукти, головно з харчування, піднеслись у середньому на 0,8 відсотка. Департамент праці повідомив також, що це сталося після першої фази „замороження" цін і зарібітків і що такого підвищення цін сподівались. Тим часом голова Комісії цін Джексон Грейсон заявив, що коли ціни на продукти сільського господарства будуть і далі зростати, то доведеться ті продукти також брати під контролю. Цього й наступних кілька місяців треба сподіватися деякого дальшого підвищення цін на більшість товарів і виробів.

КОМІСІЯ АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ ПОВІДОМИЛА, що вже складено пляни для будування першого в цій країні нуклеарного велетенського реактора, який продукуватиме енергію і, одночасно, розбиватиме „нереактивні" атоми так, що продукуватиме пальне для самого себе. Того нового пального має бути більше, ніж реактор потребуватиме, отже буде змога створити запас нового пального. Будування такого першого реактора-велетня коштуватиме до 500 мільйонів долярів. Його будуватимуть в Тенессі і він продукуватиме до 500 тисяч кіловат електричної енергії.

У ЧІЛЕ ВІДБУЛИСЯ В КІЛЬКОХ МІСЦЕВОСТЯХ ВИБОРИ, що їх вважають дуже важливими. Остаточних вислідів ще немає, але антимарксистські сили здобули перемогу над кандидатами з рамени уряду президента-марксиста д-ра Алленде. Не обійшлося без стрілянини, поранено 6 осіб.

НАУКОВЦІ З КОЛЮМБІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ відкрили, що три типи вірусів пістряка у тварин якось пов'язані з подібними вірусами, що викликають пістряк у людей. Тваринні віруси будуть тепер посилено вивчати.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ ПОВІДОМИВ, що він, як демократичний кандидат у президентських виборах, братиме участь у правиборах у стейтах Флорида і Вісконсин. Тепер він сповістив, що візьме участь у правиборах також у стейті Массачусетс, які відбудуться там 25 квітня.

БІЛЯ 1 000 СТРАЙКАРІВ З НЮЙОРКСЬКОЇ ТЕЛЕФОНІЧНОЇ КОМПАНІЇ влаштували були демонстрацію, що несподівано переросла в заворушення. Страйкарі, які домагаються більшої платні, повибивали вікна на 56-ій вулиці в будинку телефонічної компанії, перекидали авта тощо. Поліція заарештувала 8 осіб.

ЗА НАЙНОВІШИМИ СТАТИСТИЧНИМИ ДАНИМИ, з міста Ню Йорку впродовж 1960-их років вибралися біля 955 000 людей. Їхні поселилися переважно в приміських районах. Частина нюйорчан виїхала до інших стейтів чи міст, бо для них Ню Йорк став занадто брудним і небезпечним для життя.

У МІСТІ БАТОН РУЖ ТРИВАЄ НАПРУЖЕНЕ СТАНОВИЩЕ і поліція патрулює на вулицях. Там виникло безладдя й стрілянина після того, як до міста прибули з Каліфорнії та Іллиною групи переважно молодих негрів, членів секти „Блек Мослімс". Вони „захопили" одну з вулиць міста, заблокувавши її автами. Поліція почала розганяти натовп, і в цей час пролунали постріли: були вбиті два поліцаї і два негри. Хто розпочав стрілянину, ще не відомо, але очевидці бачили, як один негр витягав з кишені револьвера.

У СВІТІ

В ІТАЛІЇ НАСТАЛА КРИЗА УРЯДУ: прем'єр Еміліо Кольомбо зголосив димісію свого центро-лівого уряду на руки президента Джіованні Леоне, який доручив йому продовжувати тимчасово урядувати, а сам розпочав розмови з політичними партіями.

З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ВИДАЛИЛИ американського конгресмена Джеймса Шоєра, жида з Бронксу, подавши за причину „невідповідну діяльність" конгресмена, який прибув до СССР в складі конгресової делегації для студій совєтського шкільництва. Насправді його видалили за те, що відвідав одного совєтського громадянина-жида, якому відмовлено виїзд до Ізраїлю.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ВІДБУДЕ своє засідання в столиці Етіопії Аддіс Абебі в тижні від 28 січня до 4 лютого ц.р. Це буде перше засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй поза Америкою за останніх 20 років.

У БРЮССЕЛІ, БЕЛЬГІЯ, ВІДБУДЕТЬСЯ 22 січня ц.р. церемонія прийняття до 6-тичленної Європейської Економічної Спільноти ще чотирьох дальших держав, а то Британії, Данії, Ірляндії і Норвегії. З останніми двома державами прийшло таки до порозуміння в спірних справах — експорту ірляндських цукрових буряків та норвезької риболовлі.

В АФРИКАНСЬКІЙ ҐАНІ ВІЙСЬКО ПЕРЕВЕЛО новий державний переворот. Скинено з влади прем'єра Кофі Бусію, який ще недавно гостював пані Ніксон у Ґані, та проголошено прихід до влади полк. І. К. Арімпонґа. Переворот перейшов безкровно, тільки після того арештували генерала за спробу контрвиступу. Причини перевороту — погана господарська ситуація. Бусія був тоді в Лондоні.

У РИЗІ НА ЛАТВІЇ ПОБИЛИ 5 січня ц.р. асистента летунського аташе в американській амбасаді в Москві, капітана Ельмера І. Андефера. Напад був очевидячки зорганізований совєтською поліцією. Амбасада ЗСА зголосила протест.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАЖАДАВ від генерального секретаря Об'єднаних Націй, щоб припинено будь-яку економічну допомогу Вільному Китаєві з його осідком на Тайвані (Формозі), яку проводиться під фірмою ОН.

У МОСКВІ ПЕРЕВЕДЕНО ревізії у помешканнях вільних опонентів теперішнього режиму. Між іншими, 18 годин трусили помешкання сина розстріляного за Сталіна генерала Якіра, інженера Пйотра Якіра, який критикував був переслідування інтелектуалів.

У ХОРВАТІЇ СКЛАВСЯ НОВИЙ УРЯД під проводом Іва Перісена, кол. директора центрального югославського державного банку. У новому уряді — слухняні центральному урядові в Бєограді хорвати. В хорватській комуністичній партії і державній верхівці переведено масову „чистку" з осіб, які протестували проти політичної супремації й економічної експлуатації сербами.

У БРИТАНІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ страйк 280.000 рудокопів. Вони пікетували 30 великих електрівень, хотячи позбавити більші міста світла.

Білий Дім встановлює нові напрямні політики ЗСА в справі азилю для політичних діячів

Вашингтон. — Довготривалі диспути між державним департаментом і департаментом оборони ЗСА вирішив Білий Дім, тобто Уряд през. Ніксона, у користь державного департаменту, проголошуючи в суботу минулого тижня нові напрямні в справі трактування чужоземців, які звертаються до американської влади в справі азилю. Стосуються ці напрямних тих, які звертаються до Уряду ЗСА з проханням признати їм право політичного азилю, мотивуючи своє прохання політичним чи іншим переслідуванням, або страхом перед таким переслідуванням. Департамент оборони вимагав, щоб у таких справах залишати остаточне рішення в індивідуальних справах за окремими командувачами, не вимагаючи згоди чи рішення державного департаменту. Знову ж, державний департамент вимагав обережности в полагоджуванні такого роду звернень у справі азилю, аргументуючи тим, що односторонні не раз рішення представників військової влади можуть викликати непорозуміння проти уряду в самій країні та неприхильну реакцію чужоземних урядів. У нових напрямних, що їх розіслано всім агенціям ЗСА у світі, встановляється, що жадна з цих агенцій не має права арбітрально вирішувати справи признання азилю і відмовляти йому даному чужинцеві. Про кожен випадок треба повідомити державний департамент, даючи водночас відповідну охорону втікачеві. Встановлення нових напрямних було зумовлене широко відомою справою литовського втікача Сімаса Кудірки і востаннє Міраба Курашвілі.

Між демократичними сенаторами йде змагання за становище лідера більшости

Вашингтон. — Водночас із щораз ширшою участю демократичних кандидатів, у тому числі й сенаторів, у цьогорічних правиборах і згодом у президентських виборах між демократичними сенаторами йде інтенсивне змагання за становище лідера демократичної більшости, що його займає тепер сенатор Майк Менсфілд. У ліберальних і поміркованих колах вважають, що від того, хто займатиме цей пост, залежатиме найбутній характер Сенату, що його останнім часом визначив своїм спрямуванням і тенденціями сен. Майк Менсфілд. Дехто з сенаторів думає, що Менсфілд залишиться на своїм становищі аж до кінця своєї сенаторської каденції, яка завершується в 1976 році. Протеж, більшість сенаторів переконані, що Менсфілд уступить із свого становища вже в січні 1973 року, коли буде зорганізований новий Конгрес. Дехто ж встановлює цю дату вже на 1975 рік, тобто ще перед закінченням каденції Менсфілда, вважаючи, що Менсфілд хотів би присвятити останні роки свого перебування в Сенаті питанням закордонної політики, які є головними в його зацікавленнях. Дехто з демократичних сенаторів вимагає, щоб вже тепер визначити нового кандидата на становище лідера демократичної більшости в Сенаті, бо, якщо це не станеться, то цим лідером стане автоматично його теперішній заступник сен. Роберт Бирд з Вест Вірджінії. Евентуальними кандидатами на становище Менсфілда називають сенаторів Москі і Гомфрі, але вони практично віддані в цьому ляду на свою участь у президентських виборах. Третім ліберальним кандидатом мав би бути сен. Філіп А. Гарт з Мічігену.

УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Вінніпеґ. — Заходами КУК 6-го і 7-го січня канал 6-ий телевізії у Вінніпезі показував дві українські різдвяні програми, з колядками і щедрівками та показом українських традиційних звичаїв у часі Різдва й Нового Року. У підготові програм діяльну активність брали пані з Комітету Українок Канади.

„НА ПРАВНИЧІ ТЕМИ" — НОВА РУБРИКА В „СВОБОДІ"

Володимир Базарко

Богдан Футей

Юрій Оришкевич

Починаючи з сьогоднішнім виданням, „Свобода" до таких своїх уже добре відомих постійних рубрик, як „На медичні теми" д-ра Михайла Данилюка, „Життя і знання" інж. Лева Яцкевича та інших, додає нову постійну рубрику, цим разом „На правничі теми", що її редагують три молоді наші правники з Клівленду: Володимир Базарко, Богдан Футей і Юрій Оришкевич. Вони мають спільну адвокатську канцелярію та практикують право. З уваги на те, що стейтові закони часто різняться, їхні правничі поради відноситимуться головно до засадничих справ, охоплених федеральними законами. Їхня рубрика „На правничі теми" появлятиметься в „Свободі" періодично у приблизно однomісячних інтервалах.

У Данії помер король Фредерик — на престіл вступила Маргарита II

Король Фредерик IX

Копенгаген. — У п'ятницю 14 січня ц. р. помер у віці 72 роки данський король Фредерик IX, діставши запалення легенів після важкої перестуди. При його смерті була його дружина, королева Інгрід і вся близька родина. Наступного дня, в суботу 15 січня, прем'єр Отто Краг повідомив нарід в радіо-телевізійному зверненні про смерть короля і про те, що на монарший престіл Данії вступила найстарша донька померлого короля — 31-річна Маргарита II. Маргарита I була на переломі 14 і 15 сторіч королевою Данії, Норвегії і Швеції, але не коронувалась окремо, як данська королева. Маргарита II є заміжньою за князем Генриком, колишнім французьким аристократом, і має з ним двох синів. Померлий король Фредерик втішався в 5-мільйоновому населенні Данії великою популярністю і його називали найдемократичнішим монархом у світі, за всі часи. Він проходжувався по Копенгагені, розмовляв з прохожими й протестував проти особистої охорони членами поліції. Королева Маргарита має ще заміжні. У своєму першому дві молодші сестри, обидві звернені до народу, що його зробила при складенні присяги, вона заявила: „Завдання, що його виконував мій батько майже впродовж 25-ти років, покладено тепер на мої плечі і я молю Бога, щоб допоміг мені і дав мені сили справитись з ними. Любов і відданість, що їх данський нарід проявляв мому батькові в усіх минулих роках стали підвалиною для мого і мого правління". Данія є конституційною монархією і функції короля дуже обмежені, здебільша репрезентаційні.

Рахман з Бангладешу вимагає суду над злочинними генералами Пакістану

Дакка. — Прем'єр Бангладешу, шейх Муджібур Рахман, заявив, що західньо-пакістанські війська переведи в колишньому Східньому Пакістані, теперішній державі Бангладеш, „найбільшу масакру в історії світу", вбивши коло три мільйони бенгальців впродовж свого 8-мимісячного жорстокого правління, від 25 березня минулого року до часу приходу до Східнього Пакістану індійських військ і проголошення Бангладешу. Шейх Рахман жадав, щоб відбулася прилюдна розправа не тільки над кол. пакістанським президентом Мохамадом Яхія Ханом, але й іншими західньо-пакістанськими генералами, винуватцями тієї масакри. У Бангладеші збирають 100.000 підписів з вимогою суду над пакістанськими генералами, які знаходяться в індійському полоні, а саме над командиром пакістанської армії у Східньому Пакістані, А. К. Ніязі і Рао Фарманом Алі. Теперішній пакістанський президент Зульфікар Алі Бутто, який поставив Мохаммада Яхія Хана і його шефа збройних сил під домашній арешт, заявив, що він готов арештувати ще „одну чи дві особи", що їх вважає Муджібур Рахман як воєнних злочинців.

Іванка Мигаль виступить на Святі Державности в Ню Йорку

Ню Йорк (ікс). — Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій великого Ню Йорку влаштовує величаве Свято Соборности і Державности в неділю 23 січня 1972 р. о год. 4-ій по пол. в авдиторії Фешен Інституту при 24-ій вулиці. Атракцією мистецької частини цього Свята буде виступ відомої співачки Метрополітальної Опери меццо-сопраниста Іванки Мигаль, що при акомпаніяменті композитора Ігоря Соневицького виконає низку сольоспівів К. Стеценка якого, до речі, в цьому році відзначаємо 50-ту річницю смерті. Крім того, у Святі візьмуть участь заслужений хор „Думка" та члени ювілейної загальнолюбленої Студії Мистецького Слова Л. Крушельницької. Святочне слово виголосить представник української молоді студент Юрій Волошин. Іванка Мигаль перший раз виступатиме перед українською публікою в метрополітальному Ню Йорку.

У Ню Йорку засновано Український Американський Республіканський Клюб

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 14 січня ц. р. відбулося тут в Українському Народному Домі зібрання, на якому Ініціятивна група під проводом адв. Івана Робертса поінформувала понад 50 приявних зареєстрованих українців-республіканців про свої заходи в справі заснування постійного Українського Американського Республіканського Клюбу в засягом діяльности на всіх 5 дільниць Великого Ню Йорку. Деякі приявні пропонували, щоб ті збори трактувати, як підготовні та уконституювати Клюб щойно після переведення газетної кампанії і скликання наступних зборів. Але велика більшість заявилась за негайним рішенням, тим паче, що проти самої думки про потребу такого Клюбу не було ні одної особи. Ото ж прийнято в принципі перечитаний чартер, зголосивши низку заввваг, що їх обрана Президія має взяти на увагу й перевести відповідні зміни. Чартер підписали на місці коло 45 осіб, отже багато більше потрібного числа. Обрано теж керівні органи, з членами управи і з їх титулами за зразком таких американських клітин. Лідером став адв. І. Робертс, його заступником Марія Душник, — президентом І. Винник, його заступником Михайло Шпонтак (Манґеттен), інж. А. Осадца (Квінс), Маріянна Могилюк (Бруклин), і О. Германюк (Стетен Айленд). Місце віце-президента на Бронкс ще не обсаджене. Секретарем для української мовою стала Валентина Калинник, англійською мовою — Марія Галонка, касиром И. Шміндас. Члени Президії: Я. Паступенко, адв. Р. Олесницький, Ст. Прончек. Контрольна Комісія: о. В. Базилевський, Іван Кедрин-Рудницький і М. Лисогір. Після Зборів приявні перейшли до великої залі ресторану, де обговорювали заторкнені справи за вечерею.

Арешт Чорновола, Світличного має широкий відгомін

Як уже інформовано в „Свободі" з 15-го січня за пресовою агенцією Ройтера, органи совєтського КГБ перевели в Києві і Львові ряд домашніх ревізій та заарештували під закидом поширювання націоналістичних ідей і „знеславлювання" Совєтського Союзу одинадцять осіб, між ними відомих уже на Заході літературного критика Івана Світличного в Києві та публіциста Вячеслава Чорновола у Львові. Вістку цю передали й інші пресові агенції а за ними численні радіовисильні та численні газети, включно з „Ню Йорк Таймсом", який передав цю вістку за агенцією „Асосієйт Пресс" з Москви у виданні з 15-го січня. Вістку про ці арешти подав також „Голос Америки". Крім Чорновола і Світличного, в повідомленні не називається інших заарештованих. Згадано тільки, що поліційна ревізія відбулася також в домі відомого літературного критика Івана Дзюби.

Підпільні летючки закликають чеських робітників до непослуху владі

Прага. — Італійський — комуністичний, але протисовєтський і прокитайський щоденник „Іль Манiфесто" оприлюднив текст підпільної летючки, що її поширюється в Чехо-Словаччині, головно між чеськими робітниками, з закликом бойкотувати віча, походи й інші фабриковані режимом прилюдні маніфестації, не визнавати теперішнього партійного проводу в Чехо-Словаччині, підпорядкованого наспраді Москві. Зокрема закликається не визнавати першого секретаря компартії ЧССР, д-ра Густава Гусака, який з підтримкою від совєтської окупаційної влади став наступником Александра Дубчека, коли 21 серпня 1968 р. совєтські збройні сили перевели збройну інвазію до ЧССР. У тих летючках називається Г. Гусака головою „догматичної бюрократичної кліки" і закидається йому узурпацію влади над робітниками та розігнання легально обраного160-тичленного Центрального Комітету й 24-членної Президії компартії ЧССР. Летючка закликає робітників стати осередком підпільно-революційного спротиву теперішньому режимові. Зокрема закликається робітників, щоб вони домагалися тайного голосування в усяких підприємствах робітничих виборах. Кілька днів тому уряд ЧССР проголосив, що переведено „деяке число" арештувань осіб нібито причетних до „протидержавної діяльности", без подання призвищ і характеру тієї діяльности. Припускають, що ті арешти стояли у зв'язку власне з поширюванням тієї протирежимової летючки.

ОбВУА переведе 11-ий Делеґатський З'їзд 28 травня у Філядельфії

Філядельфія. — В суботу 15-го січня ц. р. Головна Управа Об'єднання б. вояків українців в Америці перевела тут свої наради, на яких рішено відбути найближчий, 11-ий з черги Делеґатський З'їзд в неділю 28 травня ц. р. у домівці „Тризуба" у Філядельфії. Голова ОбВУА д-р В. Галан під час нарад звернув увагу на потребу перестерегти всіх наших громадян в ЗСА, зокрема кол. військовиків, які є вже в старшому віці, щоб обов'язково не залишили будь-якого свого майна без списання заздалегідь тестаменту з визначенням його виконавця, яким повинна бути якась установа або фізична особа, та щоб ніяк не записували грошей своїм рідним в УССР. За останнім судовим рішенням — совєтський уряд може, з допомогою своїх легальних представників, американських адвокатів, перебирати всі ті записані гроші через посілості і тоді в практиці виключно від доброї волі ворожого нам совєтського диктаторського уряду залежатиме, чи українські спадкосмці, совєтські громадяни, побачать щось з записаної їм спадщини. — Дир І. Порітько, доповідаючи про останню Листопадову збірку поінформував, що за дотеперішніми зголошеннями з місць зібрано понад 6.300 дол. але збірка і підрахунок ще не закінчені. — Рішено звернутися з закликом до старших віком осіб, зокрема кол. українських військовиків, щоб зголошувались, якщо бажають скористати з помешкань в закупленому ЗУКДК-ом у Філядельфії великого „Дому Ветерана".

Конкретизується підготова збірника з нагоди 100-річчя Академічної Гімназії

В редакції „Свободи" відбулася нарада в справі Ювілейного Збірника Української Академічної Гімназії. В конференції взяли участь випускники й учні тієї школи (зліва): ред. Зенон Снилик, член Ювілейного Комітету мґр Ярослав Щербаник, ред. Богдан Кравців, секретар Ювілейного Комітету мґр Іван Костюк та ред. Іван Кедрин-Рудницький. При цій нагоді мґр Іван Костюк „удекорував" усіх — і себе самого — ювілейною відзнакою і стяжкою.

У 1968-му році колишні учні Української Академічної Гімназії у Львові, „Головної" і „Філії", розкинені тепер по всіх континентах світу, врочисто та більшими і меншими імпрезами, головно з'їздами і зустрічами, відзначили 100-річчя їхньої Альма Матер, з кінцевою метою — приготовити й видати з цієї нагоди відповідний збірник, що писаним словом і фотознимками утривалював би 100-літню історію тієї української школи, що в різних часах та під багато-

(Закінчення на стор. 6-ій).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Державні таємниці і преса

Ще формально не закінчилась історія з оприлюдненням у червні 1971 року серії засекречених документів про участь Америки у В'єтнамській війні, бо безпосередні винуватці викрадення тих документів ще очікують суду, — а вже в американському політичному світі нова сенсація: синдикований колюмніст Джек Ендерсон, колишній спільник покійного колюмніста Дрю Пірсона, оприлюднив „строго довірочні" протоколи таємних засідань у Білому Домі, які стосуються пакістансько - індійських відносин та політики ЗСА супроти обох тих держав. По суті небагато нового й досі невідомого подають ці документи, але вони таки зраджують, наприклад, листування американського амбасадора в Індії Кеннета Кітінга з Державним Департаментом, наводять вислови голови шефів об'єднаних штабів адмірала Томаса Мурера, дорадника Президента Генрі Кіссінджера і взагалі приносять чимало таких подробиць, які були призначені тільки для державної верхівки, а не широкого загалу.

Названого вгорі журналіста годі таврувати, і нема також вини за пресою, яка з природи речі хапається за кожний цікавий матеріял. Але вина напевно по стороні державного апарату, який повинен більше дбати за зберігання своїх таємниць. Логічно треба припускати, що аніномовий інформатор Джека Ендерсона, якого він сам називає „високим урядовцем", передав йому ті документи або з ідеалістичних причин, бо не погоджується з політикою Уряду, якому служить, або з причин матеріялістичних, себто — за гроші. В обох випадках сталася знову шкода доброму імені американського Уряду в чужинецькому світі, який дістав новий доказ, що годі довіряти Вашингтонові таємниці, які швидко можуть попасти на сторінки преси.

Найвищий Суд скасував заборону Уряду друкувати „Пентагонські документи", потвердивши цим ще раз ту величезну цінність, якою є свобода американської преси. Але не є в порядку, що один високий урядовець пише на документі „строго довірочно", а інший урядовець, діставши такий документ в руки, передає його пресі для оприлюднення. Якщо оприлюднення такого документу не наражає безпеки країни і не дає ворогові цінних інформацій, то етика журналіста тут не порушена. Але порушена етика державного урядовця, зобов'язаного присягою до льояльности супроти держави і своїх зверхників.

Москва – Пекін

Останніми тижнями в совєтській пресі посилились напади на комуністичний Китай і його „маоїстське керівництво". З остраху перед 700-мільйоновим китайським населенням, Москва в своїй протипекінській пропаганді постійно ставить у центр „паперових розстрілів" Мао Тсе-тунга і його „керівну кліку". А з китайським народом, мовляв, немає непорозуміння. Крім того ЦК КПСС, атакуючи червоний Китай, часто послуговується статтями з преси країн - сателітів. Так, наприклад, передруковану в усій совєтській пресі, зокрема на сторінках „Радянської України" з 9 січня статтю „Справжнє обличчя маоїстів" взято з чеської комуністичної газети „Руде Право". Там сказано, що „справжня мета керівництва Китаю полягає в тому, щоб підкорити своєму впливові країни Африки, Азії і Латинської Америки, стати „вождем третього світу" і, користуючись цим, задовольнити свої територіяльні претензії до сусідніх країн, насамперед до СССР.

„Територіяльні претензії" Китаю до деяких частин Далекого Сходу СССР і в азійських совєтських прикордонних частинах не є просто собі претензіями: вимагані від СССР землі таки належали колись Китаєві, що підбив їх з їхнім не китайським населенням. Тепер на цих просторах китайців мізерна кількість, а колонізуються вони в основному росіянами. Отже, Москва може тільки пропагандивно твердити, що вона не має нічого проти китайського народу, а тільки, мовляв, проти Мао Тсе-тунга. Червоний Китай, який потребує для свого населення „життьового простору", особливо після прийняття його до ОН розвиває дипломатичний наступ на світ, використовуючи для цього навіть заплановану поїздку президента ЗСА Р. Ніксона до Пекіну. Дійсно дійшло до часткової зміни політики. Пресова агенція Юнайтед Прес Інтернешенел інформувала 4-го січня ц. р. про таку зміну: „Пекінський режим переконався, що загроза збоку Росії є куди більшою, ніж збоку ЗСА".

Китай — комуністична, отже й імперіялістична потуга. Суперечки й ривалізація між Москвою і Пекіном не роблять з них автоматично друзів України, і про це варто не забувати.

ДЕЗЕРТИРИ І АМНЕСТІЯ

В усіх державах і в усіх війнах бували дезертири. Чи релігія і совість забороняли їм вбивати людей, чи вони керувались відразою до військової дисципліни, чи втікали, бо просто боялися за своє життя і здоров'я, чи не хотіли „витрачати часу" на військо, воліючи зужити його на студії, — без уваги на причини й мотиви факт дезертирства сумний і прикрий. Американські дезертири також належать до різних категорій. Докладного їх числа, мабуть, ніхто не знає, бо одні втекли вже з війська, інші перед рекрутацією. У Канаді й у Швеції є яких 70.000 юнаків, які підпадають під категорію військових дезертирів. Під час В'єтнамської війни перший дезертир утік до Швеції в 1967 році із стаціонованої у Німеччині частини. Постали різні ліві, насправді комуністичні організації у Франції, Скандинавії і Канаді, які сприяли дезертирству, даючи дезертирам першу допомогу, дармащо у комуністичних країнах за втечу з війська карають, як за найбільший п р отидержавний злочин.

Багато американських дезертирів влаштувались у країнах, куди вони втекли, студіюють там, працюють, деякі заклали свої родини. Але багато з них тужать і хочуть вернутись на батьківщину. Батьки таких синів прагнуть, щоб вони могли дістати законну регабілітацію і вернутися до Америки.

На одній з попередніх пресових конференцій президент Ніксон, запитаний, чи він приготовляє амнестію для дезертирів, відповів одним словом: „ні". Але в радіо-телевізійному інтерв'ю 2-го січня ц. р. Ніксон висловився у цій справі ширше: мовляв, після кожної війни проголошується для дезертирів амнестію. При цьому покликався він на Абрагама Лінкольна, який проголосив був повну амнестію після закінчення Громадянської війни.

Але през. Ніксон зауважив, що неможливо проголошувати амнестію, коли війна у В'єтнамі ще триває і коли американські військовики все ще перебувають у комуністичному полоні. Щодо характеру амнестії, то він висловив думку, що вона повинна б накладати на амнестованих обов'язок відкупити свою вину якоюсь військовою службою в мирному часі чи якимсь іншим способом.

Отож покищо говорити про амнестію передчасно, тим паче, що Луїс Ласкер, професор конституційного права у Колумбійському університеті, семінар якого підготовляє амнестійний законопроєкт, звертає увагу, що амнестія повинна охопити не тільки дезертирів, але всіх, що стоять під обвинуваченням чи були засуджені за різні провини у зв'язку з В'єтнамською війною та противоєнним рухом.

Заінтересовані майбутнім амнестійним актом хочуть бачити його таким, щоб дезертири чи засуджені за противоєнні дії люди були стовідсотково регабілітовані, отож, щоб те їхнє протизаконне минуле не перешкоджало їм дістати стейтову чи федеральну працю.

Окрему категорію становлять ті дезертири й противники війни, які у своєму радикалізмі та заїлості зреклися, на знак демонстрації, американського громадянства. Деякі з них з приводу цього не відчувають жалю, вважаючи, що воно їм не потрібне в нових умовинах життя, з яких вони задоволені. Але є чимало таких, особливо втікачів до скандинавських країн із цілком іншим способом життя, які жаліють свого вчинку, зробленого під впливом імпульсу. Для привернення американського громадянства їм потрібний окремий закон. У численних випадках дезертирство чи радикальна противоєнна діяльність юнаків спричиняли родинні трагедії, бо чимало батьків не солідаризувалися з своїми синами, а деякі й поривали з ними всякі зв'язки.

Отож це проблема не лише моральна, але й соціяльна, економічна та конституційно - юридична. В'єтнамська війна триває вже 11-ий рік. Дезертирство триває вже яких 6 років, і колишні юнаки, ставши на кілька років старшими, здебільша дивляться на факт свого дезертирства іншими очима. Не всі вони, втікаючи від військової служби за кордон, здавали собі справу з ваги того вчинку і його наслідків — моральних, матеріяльних, правних. Не всі вони лучили втечу від війська з екстремним лівим світоглядом і не всі були настільки „проти естаблішменту", що вважали за річ слушну демонструвати проти того „естаблішменту" своєю втечею до Канади.

Правда, багато їх навіть не хочуть амнестії, бо — мовляв — вони нічого злого не зробили, вони не злочинці, тому й не підпадають під категорію таких, яких треба помилувати. Але є й такі, які напевно вже свідомі, що дезертирство залишає погане тавро, яким не будуть пишатися їхні діти. Для них амнестія була б прегарним даруйком. Але вони мусять ще довго на нього чекати.

І. к-й

ВЕЛИЧАЛЬНА МОЛОДОЇ ДЛЯ МОЛОДОГО

Кого я так люблю — люблю
тільки тебе.
Рука моя в твоїй руці співає,
І погляд твій в душі моїй
цвіте
Тим квітом імені якому ще
не знаю.
Не знала я, що голосом твоїм
Усе на світі вже давно
говорить...
Люблю тебе — і небо
входить в дім,
Блакитним словом колискову
творить.
Віднині ми і наших літ сім'я
Нехай нам будуть плинною
дорогою...
Господарю мій ніжний,
я твоя.
Господарю мій мужній,
я з тобою.

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Київ

І. Лучишин

МОСКОВСЬКА „БРАТНЯ ДОПОМОГА" ДЛЯ ЧСР

Короткий підсумок цієї „допомоги" до 1971 року подав екзильний чехо - словацький часопис „Лісти", що виходить у Римі. Під цією ж назвою аж до 1969 р. виходив той часопис у Празі, як орган Спілки чехословацьких письменників і як виразник демократичного відродження — „Празької весни" в 1968 р., після комуністичного гніту під владою сталініста А. Новотного.

Московські окупанти не тільки регабілітували Новотного, але й ввели його до спеціяльної контрольної комісії ЦК компартії, яка займається очищуванням її від т. зв. „правих елементів".

Число політичних судових процесів у ЧСР щораз зростає. Це видно з таких порівнянь: від 1965-го до 1968 року в ЧСР річно засуджували від 30 до 60 осіб, а вже в першій половині 1970 року кількість засуджених зросла до 506.

Втеча інтелектуалів

Згідно з фактичними, але не опублікованими даними втекли за кордон 120 працівників Медичного факультету Празького Карлового університету: 53 професорів, доцентів і асистентів, 13 наукових співробітників та 54 інших працівників. З-поміж студентів цього факультету викинено 170. Під час чистки на Медичному факультеті виключено з партії 53 відсотки. У 1968 році втекло з Чехії за кордон 1300 лікарів.

На Філософському факультеті Карлового університету звільнено з праці 56 професорів, доцентів і асистентів. Від 1968 року з-поміж працівників чехо - словацької Академії Наук втекли закордон 470 осіб.

Фальшують історію

Перебіг чехо - словацьких історичних подій з 1938 року взявся основно фальшувати гусаківський режим, усунувши всі примірники т. зв. „Чорної книги", що подавала документальні свідчення про перші дні совєтської окупації ЧСР. Режимні бюрократи фальшують навіть хроніку подій, записану в поодиноких громадах, мовляв, „необхідно поміньовати записи в громадських хроніках з рр. 1968-1969, бо вони надто суб'єктивні". Державна пропаганда вмовляє в людей, що совєтська армія окупувала ЧСР на виразне запрошення населення. І тепер Москва змушує чехів і словаків складати їй подяки за „визволення". З цього „запрошення" вже навіть діти сміються.

„Науковий комунізм" викладають совєтські лектори

У новозаснованому Інституті Марксизму - Ленінізму, як також у більшості чехословацьких високих шкіл викладають, за браком гідних довір'я місцевих кадрів, російські лектори. Виклади й іспити проводяться російською мовою. Чеські й словацькі студенти так до самих предметів, як і до лекторів, не приховують глуму та глибокої ненависти.

Сваволя совєтських окупантів не знає меж

Совєтська армія вирішила забрати для власного вжитку модерну санаторію для хворих на легені в Костелці, прекрасній гірській околиці Чехо - Словаччини. Санаторія влаштована для 300 пацієнтів, з двома операційними залями й окремими мешкальними будівлями для працівників.

Навесні 1971 р. зайшли до цієї санаторії два совєтські старшини. Не питаючися дозволу дирекції, вони оглянули всі забудовання від підвалів аж до горища. Через кілька днів після того кружляв над санаторією совєтський гелікоптер, фотографуючи всі будівлі.

У червні 1971 р. окупанти повідомили офіційно дирекцію санаторії, що совєтська армія перебирає в свої руки ввесь комплекс будинків. Легко хворих мають звільнити, а важко хворих перевезти до інших шпиталів. Усі лікарі і допоміжний персонал мають пошукати для себе інші місця праці.

Про передачу санаторії совєтській армії має рішати центральний уряд ЧСР. Хоч він ще цього формально не вирішив, але вже давно почалася евакуація санаторії від чеських і словацьких мешканців. Тому ніхто не сумнівається, що уряд після доконаного факту мусітиме дати свою „згоду".

Наука історії без підручників

Дотеперішні підручники історії для сучасної комуністичної влади непридатні. У часописі для вчителів проголошено нові інструкції Міністерства Освіти, згідно з якими, наприклад, учні 9-ої, тобто останньої кляси народної школи, замість підручників історії, мають притримуватися вказівок учителів, як виконавців волі комуністичної влади, яка вважає себе покликаною давати оцінку історичним подіям.

Наука для науковців

Чимало науковців усунено з праці, і вони змушені для прожитку працювати як фізичні некваліфіковані робітники. Деякі з них зверталися у вільний від фізичної праці час до державних наукових бібліотек з проханням випозичати їм деяку літературу. Управи бібліотек

(Закінчення на стор. 5-ій)

НА ПРАВНИЧІ ТЕМИ

Редагують:
BAZARKO, FUTEY & ORYSHKEWYCH
ATTORNEYS AT LAW
5691 State Road Parma, Ohio 44134

Нижче подана стаття не є порадою на специфічні проблеми чи випадки, але є статтею загального характеру для ширшого ознайомлення. Закони різняться від стейту до стейту. Висновки цієї статті не охоплюють усіх законів федеральних чи стейтових. Тому в специфічних проблемах за порадою треба звертатися до правних дорадників.

Країна, в якій живемо, забезпечує певні права для тих своїх громадян, які свідомо чи несвідомо входять в колізію з законами.

Головно в теперішні часи різних демонстрацій, публічних протестів, групових обурень, зокрема молоді, випадки арештувань трапляються дуже часто. Національні групи, які часто демонструють в обороні своїх братів на рідних землях, жиди, литовці, а між ними й українці, також час від часу переступають дозволені їм права і тому наражаються на арешти та судові розправи.

Може бути також цілком припадкове а р е штування невинної особи. Наприклад, пані М. спокійно йде вулицею, коли нараз підходить до неї поліцай і каже: „Ви арештовані". Бідна жінка бороняться, каже, що вона нічого злого не зробила, а вертається додому після закупів. На це поліцай відповідає: „Особа вашого опису, з такою самою торбою, як у ваших руках, пограбувала харчову крамницю за два квартали від цього місця. Мене через радіо повідомлено, що та особа пішла в цьому напрямі. Отже, я підозріваю, що ви є цією особою і тому вас арештую".

Якщо згідно із законом когось арештують, що тоді робити і як поступати? Перед тим, як відповісти на це питання, вияснимо, коли і в яких випадках поліція має право будь - кого арештувати.

1. Коли поліцай сам бачив, що дана особа переступила закон. Цей закон може бути федеральний, стейтовий або міський. Провина супроти закону може бути поважного (фелоні) або менш значного (миздимінер) характеру.

2. Коли поліцай має достатню підставу вірити, що злочин був поповнений і що особа, яку він арештує, поповнила цей злочин. У вище поданому прикладі поліцай вважає, що пані М. пограбувала крамницю. Правдоподібно, пані М. зможе через декілька хвилин доказати поліцаєві свою невинність, але можливо також, що її вияснення не буде задовільне, і тоді треба буде їй доказувати свою невинність в суді.

3. Коли поліцай має відповідний судовий документ т. зв. „ворент". Цим документом суд дає поліції право арештувати людину, яку підозрівають у ломленні законів.

Видання квитка за порушення правил їзди не є документом для переведення арешту, але є тільки покликанням до суду, щоб відповісти на обвинувачення.

Які права має арештована особа?

1. Коли поліцай арештує особу, не маючи судового документу „ворент", та особа має право вимагати від поліції докладного з'ясування причини арешту.

2. Коли арешт переведено на підставі судового документу „ворент", арештований має право перестудіювати цей документ, чи дійсно відноситься він до нього і чи його ім'я правильно написане; чи правильно подано адресу; чи підписаний цей документ суддею; в чому його обвинувачують.

3. Арештований має право порозумітися із своїм правним дорадником і відбути з ним приватну розмову. Приятелі або рідня можуть також підшукати адвоката і постаратися про звільнення арештованого за судовою кавцією (бейл) аж до розправи. Арештований не обмежений законом телефонувати тільки один раз, а може робити це кілька разів.

4. Під час переслухання арештований може відмовитися відповідати на питання і жадати присутности свого правного дорадника.

За обвинувачення їздою автом у п'яному стані закон в стейті Огайо та багатьох інших стейтах передбачає аналізу крови, сечі і віддиху, яка може служити як доказ під час судової розправи.

6. Коли арештований не може дозволити собі запросити адвоката з огляду на брак фінансових засобів, він має право вимагати, щоб стейт чи місто призначили йому адвоката.

7. За злочин, караний смертю, не можна заложити судової кавції (бейл). В разі інших провин (фелоніс), арештований має право домагатися, щоб суддя визначив суму кавції для звільнення до часу розправи. Кавція при менших злочинах (миздимінорс) може бути визначена навіть головним судовим у р я д овцем (клерк оф корт), якщо суддя неприсутній.

Арештований не мусить нічого підписувати, говорити, притакувати і т. п., поки точно і ясно не буде ознайомлений з актом оскарження та його основними правами як арештованого. Обов'язок поліції — точно всі ці основні права арештованого йому вияснити.

Під час розправи суддя повинен поінформувати кожну обвинувачену особу про можливі відповіді на обвинувачення, а саме:

1. Винний (гілті) — особа признається до обвинувачення так, як його подано перед судом. Такою відповіддю обвинувачений позбавляється права повної розправи та апеляції. На підставі цієї відповіді суддя видає вирок.

2. Не винний (нот гілті) — особа не погоджується з обвинуваченням.

3. Вже раз обвинуваченого за ту саму провину (уанс ін джепарді) закон не дозволяє судити повторно.

4. Не заперечення (но контест) — залишається для судді вирішити, чи обвинувачений винний чи невинний після п р е дставлення всіх даних у його справі. Такою відповіддю ніхто не признається до жадної провини, і не можна вживати її, як доказ в інших справах*.

* Стаття засадничо базована на законах стейту Огайо.

Володимир Барагура

НЕЗВИЧАЙНИЙ ЧОРНОКНИЖНИК

(Слово на вечорі 82-го Відділу СУА, Бронкс, Н. Й., з нагоди 50-ліття творчости Романа Завадовича)

(4)

Для своєї творчости автор потребує рідної атмосфери. Таємницю процесу й техніки свого творення відслонює він у вірші

У РОБІТНІ ПОЕТА

Виходжу в сад у тінь старої
липи
Із карткою паперу й
олівцем —
Димить із квітів теплий
меду випар
І день біжить з усміхненим
лицем.

Опукле сонце, мов бальон
дитячий,
Що зачепивсь за вітку
у саду,
Над кленом висне, щедре
і добряче,
А вітер стиха грає на дуду.

Колишеться трави мохнатий
колос,
Несеться пошум недалеких
піль —
Я чую ніжний, мелодійний
голос,
Не знаю, чий, не відаю,
звідкіль.

І олівець, мій співробітник
жвавий,
Та полохлива гостя-муза
вдвох
З старим Грінченком в шкіряній оправі
Напишують рядки думок
і строф.

Всміхаюся до нього і до неї...
Ловлю лякливу неповторну
мить...
Зозуля на вербі прокалує
трохеї,
А теми — вітер, що в саду
шумить.

Ремезівці, 1938

Ледве чи є другий наш поет, що так глибоко і цупко запустив коріння і з рідного ґрунту тягне життєдайні соки, переробляє їх в горнилі свого серця й душі і передає читачеві, як готові плоди. Він нагадує стародавнього княжого багатиря, що боровся з степовиком, і скільки разів поганець не піднімав його вгору і він не доторкався ногами рідної землі, стільки рази він ослабав. Щоб зберегти силу, багатир захопив жменю рідної землі і — подолав противника.

Оцю жменю рідної землі вивіз Завадович із собою на еміграцію, і вона допомогла йому бодай частинно відтворити на чужині рідну атмосферу. Бо що ж знайшов Завадович у Чикаґо? Замість розлогих пшеничних ланів — сіре каміння й червону цеглу будівель, замість шелесту рідної трави — безперервний гуркіт великого міста, замість пошумів рідного вітру — дике, пронизливе виття сирен, замість синяви рідного небосхилу — рудо-сірі клапті невмитого неба поміж хмаросягами, замість кришталево-чистого рідного повітря — клуби затруєного диму, замість привітних людей — зграї вуличних хуліганів.

Силою своєї мистецької уяви Завадович уміє створити собі на чужині рідну бутафорію для своєї творчости. Він споминами переноситься в рідний край, в рідні околиці, яким так багато завдячує. Він лине у рідний Зборів:

Тут ходила молодість моя
Дитячими маленькими
ногами...
Гей, нині ще півсерця
дав би я,
Щоб, притулившись,
як колись, до Мами,
По вінця повний радости
й любови
Я в гості міг до тебе йти,
Зборове!

Та що ж я дам, як серце
я лишив
Давним-давно над Стрипою
сумною,
Звідкіль протяжний спів
пшеничних нив
В душі бринить далекою
луною!

. . . .

І тільки думка,
мов підбитий птах,
Летить туди — в минуле
і далеке,
Де перепели кличуть
у житах,
Де клекотять над стріхами
лелеки,
До Хворостець зелені
зводить брови.

. . . .

(Вірш „Зборів" 1958)

Або друге місто-спогад, де його „юність цвіла, мов мак на подільськім полі" — Тернопіль:

Я чую: мов пінний прибій,
Шумить золота пшениця —
Мов шелест зів'ялих мрій,
Той пошум у душу ллється.

Я згадую: білі дімки,
Обвиті клюмбами зілля,
Зеленийподих ріки,
І білі шляхи в Поділля.

Там поет залишив своє серце і туди лине в хвилинах творчого відчаю:

О, місто весняних літ!
Чи треба тобі ще питати?
Хто вийшов без серця
в світ,
Не може його не шукати!
Зайшли ми в далекі світи
Туди — по скитальській
дорозі,
Та серце лишилось, де ти —
На ріднім порозі.

Оцього залишеного на рідній землі серця поет шукає і знаходить його в своїй творчості на чужині, а разом з ним шукаємо й знаходимо його ми — читачі його творів.

Діяльність Завадовича не обмежується тільки його творчістю, як поета й письменника. Вона куди ширша своїм діяпазоном і заторкує багато ділянок культурно-національного життя нашого народу. Ось як пише сам ювілят про початки своєї громадсько-суспільної праці:

„Від 1924 р. я займався теж громадсько-суспільною працею серед народу, намагаючись пробудити його свідомість у відсталих околицях південної Золочівщини. Я працював у читальнях „Просвіти", заснував три народні хори, підготовив сільських диригентів, які згодом стали основниками інших хорів. Я займався аматорськими театральними гуртками, зорганізував освітню секцію молоді, а в осідку свого перебування заснував бібліотеку. Так само допомагав я кружкам „Рідної Школи" й кооперації. Був членом Управи філії „Просвіти" в Золочеві, викладав на філіяльних курсах просвітянських працівників. На проби хорів їздив ночами не тільки возом, але й верхи на коні, коли весняні болота перетворювали дороги в непроїзні калюжі. Бувши студентом у Львові, їздив я у підльвівські села, заснував хор при читальні „Просвіти" в Борщовичах і влаштував там шевченківський концерт. Під час виборів до сойму розносив українські проклямації та картки до голосування по львівських передмістях, вишукуючи українських виборців.

Треба сказати, що робив я це все з приємністю, навіть з ентузіязмом, не зважаючи на претяжну працю з цілком сирим людським матеріялом, бо дуже любив свій добрий і здібний, але занедбаний чужими і своїми нарід. Ще додам, що перші кроки на громадській ниві ставив я таки серед дітей, помагаючи матері влаштовувати шкільні театральні вистави, такі як „Князь Марципан", „Рицар Лесь", „В чужім пір'ю", „Соняшник" і т. д. Під час війни цікавився я близько дитячими садками в селах моєї околиці."

Цю працю, започатковану в юних роках у Рідному Краю, продовжує Завадович на еміграції. Він вивіз на скитання не лише себе фізи-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від 18-го до 23-го травня 1970 року

10

Звіт головного секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха

(Продовження)

До інформативно-пропагандивної служби належав контакт з громадянством і його установами. Часті привітання громадських з'їздів і зборів, виготовлювання окремих привітань до їх журналів ,і т. п. були рутиновою частиною праці звітодавця, яка, до речі, коштувала багато дорогого часу.

Користувались ми також для інформації про УНСоюз із українських радіо-передач. Виготовлено тексти передач та цілих радіомовлень, заключувано договори з радіо-висильнями й допильновувано виконання договорів. При кожній нагоді звітодавець та інші члени екзекутиви виголошували доповіді про УНСоюз або короткі привітання в гостинних радіо-висильнях у часі службових поїздок.

Слід згадати про інформативну службу серед не-українського світу. Для цього виготовано, по-мистецьки оформленні мистцем Богданом Титлою, виставові таблиці, які виставлювано щороку на конвенціях Крайового Братського Конґресу та на річних зборах стейтових братських Конґресів. При цьому ми з правила влаштовували виставку українських і англійських наших видань та роздавали нашу інформативну літературу.

Окремо згадати б вже традиційну почесну таблицю найкращих організаторів УНСоюзу, яку друкується щороку в „Свободі" та передруковується на твердому папері для приміщення по народних домах, союзових домівках тощо. Під назвою „Будівничі УНСоюзу" поміщується на цих, жартівливо званих „союзових іконостасах" знимки передовиків нашої організаційної праці. Їх приклад кличе до праці других.

Постійно слідкуємо в американській пресі, радіо і телевізії за асекураційною реклямою та користуючись власною практикою, виготовлюємо щораз то нові кличі-слогани поміщуємо в „Свободі" та в „Трибуні УНС". В них підкреслюємо фаховість союзових організаторів, загальну вартість життьового забезпечення, а зокрема забезпеченевих плянів УНСоюзу, їх дешевість, тощо. Потреба достатнього забезпечення та забезпечення цілої родини, конечність доповнити старечу пенсію забезпеченням на старший вік, це також часті теми наших слоганів. Окремі кличі відносяться до окремих нагод, Різдва, св. Миколая, вакацій тощо. Важливість забезпечення, як засобу запевнення молоді високих студій, забезпечення сплати морґеджів, забезпеки перед акцидентами тощо, часто повторюються в наших кличах - оголошеннях і думаю, що вони приносять користь.

ВИШКІЛЬНА СЛУЖБА

Наш вік є віком спеціялізації. Особливо розвинулася вона в ділянці забезпечення, а життьового зокрема. Більшість продавців асекурації - аґентів мають коледжову освіту, зокремою спеціялізацією в ділянці асекурації. Конкурувати з ними братським організаціям, спертим на виборний громадський чинник, нелегко, але конечно! Тому УНСоюз мусить мати докладно вироблену й фінансово забезпечену програму постійного вишколу своїх організаторів й їх не менш постійного і солідного дошколювання. Ми старалися про це, але тільки в незначній мірі виконали це. В насдосі немає постійних щорічних курсів на „Союзівці", а окружні курси відбуваються тільки рідко і в рідких округах. А майже всі наші визначні організатори перейшли курс на Союзівці і після того включилися з великим успіхом в організаційну працю. В минулому міжконвенційному періоді ми відбули лише два курси на Союзівці і декілька окружних курсів. Ми мали двічі окружні курси в Ню Йорку, які велися по чотири тижні, вечорами. Це був експеримент і він був би задовільний, якщо б число учасників цих курсів не було замале. Центральні курси на Союзівці мали значне число учасників, але багато зі секретарів та організаторів, які повинні в них були взяти участь, не хотіли, чи й не могли цього зробити з різних причин, а нерідко з фінансових, бо переїзд і втрата заробітку їм перешкаджали. Це мусить бути на майбутнє упорядковане, якщо бажаємо мати загал організаторів добре приготований до доброї праці. Окружні курси влаштовуємо тоді, коли Окружні управи подбають про більше число учасників. Замало Округ це зробило й такі курси повинні відбуватися щороку і в кожній Окрузі. Повторюємо: для цього треба тривалої програми вишколу, зв'язаної з фінансовими засобами та відповідним персоналом. Про це треба буде нашій конвенції добре подумати і винести відповідні ухвали. Наші обласні організатори мали доручення переводити вишкіл у Відділах та Округах, при нагоді їх відвідин. Вони значно причинилися до підвищення рівня забезпеченевого знання у відділових урядовців. Окремо важливий вишкіл нообраних секретарів та нових організаторів. Обласні організатори переводять його з особливою пильністю. Тому ці нові люди скоро привчовуються до своїх занять і обов'язків. Повторюємо це, що говорили раніше: час, коли добрим організатором міг бути кожний, проминув. Сьогодні треба мати основне знання життьового забезпечення, щоб могти добре виконувати обов'язки організатора. З кожним роком ця вимога ставатиме більш потрібною, а то й необхідною.

Окремою ділянкою є вишкіл наших постійних організаторів. Ми розпочали його цим, що подбали, спершу для обласних організаторів, про самонавчальний курс, який є контрольований нами, з головної канцелярії. Після закінчення цього курсу відповідним іспитом, розпічнеться другий курс, на вищому рівні, зложений з трьох частин, який переводитиме фахова вишкільна організація, яка існує для потреб братських забезпеченевих установ. Такий курс, вимагатиме три іспити, які дадуть цим, які його закінчать, назву фахового знавця і дорадника братського життєвого забезпечення (по-англійськи: Fraternal Insurance Counsellor — FIC), що має велику повагу в асекураційному світі. Наші обласні організатори з помітною охотою прийняли цю дошкільну програму. Пару слів про це подамо ще згодом. Згадати б, що при організаційнім відділі ми заклали фахову бібліотеку для організаторів і сподіваємося, що знайдеться час на її користування.

ОКРЕМІ ЗАВДАННЯ, АКЦІЇ І ПРОБЛЕМИ

До секретарських та організаційних завдань долучилися численні інші. Годі їх усіх перечислити, тож згадаймо тільки замітніші з них.

Важливим завданням є підготова стипендійних конкурсів. Як містоголові Стипендійної Комісії УНСоюзу, мені доводилося заниматися заходами для розписання конкурсу, його популяризації, повідомлення про нього більших американських коледжів та університетів, збірки подань, референцій тощо. Напередодні щорічних нарад Головного Уряду відбувалися наради Стипендійної Комісії, яка признала стипендії. В засіданні Комісії брали, за її правильником, участь також представники НТШ, УВАН і СУСТА.

На жаль, наш стипендійний фонд є мінімальний, бо розпоряджає лише $2,000, з якого призначуємо лише три стипендії в сумах $1,000, 600 і 400. Пересічно 50 студентів, здебільшого незвичайно обдарованих, вносить щороку подання про стипендії. Признавання лише трьом із них стипендій либонь більше шкодить, як допомагає, опінії УНСоюзу, як установи, яка дбає про вирощування нових народних провідників. Цей фонд на цій таки конвенції треба дуже значно підвищити. Адже ми провели наш недавній ювілейний рік під дуже зобов'язуючим гаслом: ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

В звітовому часі ми продовжували заходи в важливій справі обєднання українських братських установ. Нам пощастило завершити злуку зі Союзом Українських Братств у Торонті. Це вже друга канадійська установа з якою ми получилися. Першою було Товариство Українців „Самопоміч" в Монтреалі. Об'єднавшись з ним, ми не лише придбали нових членів, але й здобули нову повагу, як установа, яка змагає до загального об'єднання всіх українських забезпеченевих організацій. Таке саме значення має нова, недавно осягнена, хоч довго підготовлювана, злука зі Союзом Українських Браств. З цією злукою УНСоюз здобув багато більше, як триста нових членів. Дай Боже, щоб це нове об'єднання було початком акції об'єднання з іншими українськими Союзами. Причини, які довели до створення більшого числа Союзів вже сьогодні не існують й тому ніщо не стоїть на перешкоді їх об'єднання. При об'єднанні з СУБ заслужилися Канад. канцелярія і урядовці СУБ, а зокрема секретар Степан Вовк з Торонта і заст. гол. пред. Богдан Зорич.

Впродовж пару років ми робили намагання для поширення забезпеченевої служби УНСоюзу поза межами північно-американського континенту, зокрема в Арґентині, Англії і Австралії. На жаль ця акція не принесла бажаного успіху, мимо численних конференцій з представниками українських організацій в цих краях та багатого листування з ними, а навіть поїздок туди голови Контрольної Комісії д-ра В. Ґалана.

Багато праці для організаційного відділу й не менше розчарування для сотень секретарів Відділів УНСоюзу принесла справа виплати одновідсоткової підвишки секретарської винагороди, яка була предметом окремої ухвали минулої конвенції. При розбіжності думок членів Головного Уряду, чи це була зобов'язуюча резолюція, чи дорадча рекомендація, виплату цієї підвишки, за рішенням Головного Уряду, виплачено одного року тільки секретарям Відділів, які придбали бодай половину своєї квоти нових членів й не мали втрати в числі активних членів, а останнього року ця підвишка прислуговувала тим, які не мали втрати в членах, незалежно від числа придбаних членів. Приблизно 45 відсотків Відділів дістали цю підвишку. У зв'язку з цією справою було багато додаткової праці та клопотів.

В минулих роках ми продовжували висилку газети нашим членам - воякам. Наспівають до нас від них привіти та подяки за газету і пам'ять. Але на диво багато секретарів не подбало про висилку адрес вояків — членів їх Відділів. На це ніколи не запізно й вони повинні виконати цей нетрудний і почесний обов'язок.

Ми пробували нові форми зустрічі з громадянством у виді публічних віч (Бруклин) та публічних панелів (Дітройт). Ми допомогли оголошеннями та друком окремих летючок у великому накладі. На жаль ці імпрези не принесли помітного успіху. Громадянство не дуже зацікавлене справами життьового забезпечення, хоч воно таке необхідне для майбутности осіб і цілих родин. Треба шукати нових засобів.

Продовжуємо, від випадку, до випадку, поширювати забезпечення дітей шляхом спонзорства діточих імпрез і признавання їх учасникам чи переможцям у змаганнях певної кількости грамот зі заплаченою однорічною вкладкою. Поручаємо цей засіб присднування молоді нашим Відділам та Округам на майбутнє.

Про з'їзди представників українських Союзів була вже згадка. На останньому з'їзді вибрано комісію для підготовки чергових з'їздів. До неї обрано теж звітодавця.

В минулих роках УНСоюз дальше активно і організовано допомагав іншим громадським установам і акціям. Вислано до Відділів УНСоюзу окремий заклик допомагати пожертвами УККА та ЗУАДК. Про дуже успішну допомогу для завершення утворення першої катедри українських студій на Гарварді звітуватимуть інші члени екзекутиви, подібно як про організоване вітання Головним Урядом Верховного Архиєпископа та Кардинала Йосифа в Торонті, Ню Йорку і на Союзівці.

Зі спеціяльних організаційних акцій слід згадати продовжувану акцію заохоти Відділів подбати про перезабезпечення членів, які відходять з дозрілими грамотами або, які переходять в стан неактивности після виплати вкладок. Відділи одержували списки тих членів та ближчі дані про них. Також продовжували ми акцію підвищення сум забезпечення членів, для чого видано окрему брошуру.

СОЮЗОВІ ПОЇЗДКИ, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ, ГРОМАДСЬКА ПРАЦЯ

До цілотижневої праці в головній канцелярії не малим вантажем долучувалися часті, конечні виїзди в союзовий терен на окружні збори, центральні, чи окружні курси, союзові віча, лекції про УНСоюз та всякі інші союзові імпрези, як відкриття та закриття курсів та дитячих таборів на Союзівці, тощо. Як час дозволяв, а це нечасто траплялося, ми відвідували поодинокі Відділи, а то й вс траплялося, ми відвідували поодинокі Відділи, а то й всі Відділи поодиноких Округ, як наприклад Відділи стейту Коннектикет, які я в минулім чотирорічччю двічі відвідав з головою Округи проф. Іваном Телюком, Відділи Округи Пітсбурга і ін. Точніше про ці і інші відвідини була мова в щорічних звітах. Тут на це немає місця.

Окреме, почесне обтяження становили відвідини загально-громадських імпрез. Згадаймо лише для прикладу найважніші з них: репрезентація УНСоюзу на зборах ЗУАДК, НТШ, на посвяченні прапору Організації Оборони Лемківщини, вітання Верховного Архиєпископа і Кардинала в Торонті, Ню Йорку і на Союзівці, приявність на історичній зустрічі Голов наших Церков у Бавнд Бруку; участь в конвенціях Крайового Братського Конґресу, приявність на відкритті лекцій при катедрі українських студій в Гарварді та чимало інших. Додати б до цього виконування обов'язків контролера ЗУАДК, голови Контрольної Комісії Організації Оборони Лемківщини і ін. Всі ці заняття на ділі майже повністю заповнили не лише робочі дні та після них вечорі але й бодай дві - третини вікендів, залишаючи для відпочинку і родини, в найкращому випадку що-третий з них. Між сумними обов'язками слід згадати участь в похоронах сл. п. Івана Кокольського, сл. п. о. Мітрата Весоловського, сл. п. фінансового секретаря „Провидіння" Теофіля Кульчицького і голови НТШ сл. п. проф. Романа Смаль - Стоцького і ін.

Зокрема слід згадати про мою найважливішу, після союзової, громадську функцію, яку я впродовж сьоми років виконував, як репрезентант УНСоюзу, а саме касира Українського Конґресового Комітету. Крім загальних функцій члена Екзекутиви цієї начальної української установи в нашім краю, до моїх спеціяльних касирських обов'язків належала збірка національного датку й придбання фондів на необхідний центральний дім УККА. В часі, коли мене відкликано з цього посту, що сталося на Десятому Конґресі Американських Українців в жовтні минулого року, висота річної збірки національного датку переступила була $90,000, а Фонд Дому УККА $50,000 дол., і з кінцем того ж року виносив, разом з відсотками, понад $60,000. Сім років раніше, як я обнімав касирську функцію, збірка національного датку виносила $58,765, а Фонд Дому ще не існував. Бувши делеґованим на цей пост УНСоюзом, я переконаний, що я на ньому не приніс неслави для нашої установи.

ПІД ЩАСЛИВИМИ ЗОРЯМИ
Перший успіх конвенційного року

Під щасливими зорями, як казали в старому, доброму краю, ми не лише закінчили минулий, ювілейний рік, але й, Богу дякувати, розпочали цей новий, конвенційний. Порахуйте, Пані й Панове Організатори і всі працьовиті Делеґати, свій цьогорічний труд і будете вдоволені його вислідом. Хоч до краю втомлені минулорічним змаганням, зокрема в грудні, коли Ви придбали давно невидане число 1,028 членів, Ви з першим днем Нового Року, стануди, без передишки, до нового, цим разом конвенційного, змагання і ще далеко до початку конвенції, (коли пишуться ці слова), здобули нову, велику перемогу. Ось тільки порахуйте зі мною наші дотеперішні досягнення. Ми придбали в перших чотирьох місяцях 1970 року стільки нових членів:

В січні	380
в лютім	350
в березні	446
в квітні	905
Разом	2,081

Як далеко не дивлюся взад, не знаходжу таких успішних чотирьох перших місяців року. Звичаюно ми відпочиваємо в наші Різдвяні і Великодні місяці і до справжньої праці забіраємося щойно після вакацій. У великім, минулім ювілейнім році, за перші чотири місяці, ми придбали були чимало, але лише 1,690. В попередньобу конвенційному 1966 році, до кінця квітня, ми здобули були 1,821, отже менше, як у цім. А кожний дальший день приносить нові десятки членських аплікацій. Ми певні, що Ви привезете на конвенцію багато більше, як на всі попередні конвенції і ми не лише досягнемо нашу конвенційну мету 2,500, але її набагато перевищемо. Ідемо на конвенцію з традиційним кличем: кожний делеґат придбає бодай одну "делеґатську десятку" й не від сьогодні гукаємо до делеґатів: не прибудьте на конвенцію з порожніми руками! Ми віримо, що в працьовитих руках наших делеґатів, крім клунків, буде ще спора пачка аплікацій нових союзових членів. І віримо, що після цього ми не потрібуватимемо журитися, що в цім році чекає нас велика втрата членів й не буде чим її покрити. Всі знаки на нашім союзовім небі вказують на це, що ми вийдемо переможно і з цього, другого мабуть у цілій союзовій історії найкритичнішого, року. Ине лише покриємо п'ятитисячну, сподівану втрату членів, але й, по традиції і подібно, як минулого року, доложимо ще споре число до загальної суми союзового членства. А там, нові роки будуть вже куди легші.

ОБЛИЧЧЯМ ДО МАЙБУТНЬОГО

В моїх раніших звітах я давав підсумки проробленої праці та її успіхи. За Вашим дозволом я відступлю в цім звіті від цієї. моєї власної традиції й маючи ще свіжо в пам'яті наш ювілейний клич, звернуся лицем у майбутнє, пропонуючи деякі важливі ухвали, які, на мій погляд, й хочу вірити, на погляд тих, що читатимуть цей звіт, є дуже на потребу для дальшого росту й повного розвитку УНСоюзу.

Пропоную це, що підказує мені довголітній досвід. Я брав уже участь в конвенції 1950 року, хоч не як делеґат, бо тоді я не був ще повний рік членом УНСоюзу, але як предсідник одного з великих союзових Відділів. В 1954 році я став головним радним, а від 1956 року, покінчивши поновні студії, в цім і асекурації, я став організаційним референтом УНСоюзу. Два роки пізніше, в 1958, я був обраний головним секретарем і керівником організаційної праці УНСоюзу, яку виконую безперервно впродовж 14 років. За ці роки, тобто від 1956 до 1969 року УНСоюз придбав імпонуюче число нових членів в 61,456, а коли б додати ще бодай 2,500 членів, яких напевно придбаємо до цієї конвенції, то, за час моєї організаційної праці в головній канцелярії, УНСоюз забезпечив рівно 64,000 членів. Це число саме по собі говорить про досвід, який ми придбали бо мусіли придбати, в ділянці організації членів. Та й не тільки організації, але й загального росту нашої установи, яка з кінцем 1955 року мала 73,701, а з кінцем 1969 — 89,107 членів. Отже за той час загальне число членів УНСоюзу збільшилося на 15,406, тобто на понад 20 відсотків.

Двадцять років союзової праці, в цім 14 років організаційних, берперервних змагань за ріст УНСоюзу в поході до великої мети: стотисяч членів, підказують мені деякі проєкти змін та доповнень нашої праці та її організації. Подаю їх тут Вам, Пані й Панове Делеґати, для добра Союзу і керуючись його добром, прошу Вас їх добре розважити й, якщо уважатимете, що ці пропозиції є корисними для майбутности нашої установи, тоді схваліть їх, але обов'язково, як зобов'язуючі резолюції, а не рекомендації, бо вони, як підказує досвід, звичайно є лише „побожними бажаннями", яких не здійснюється. А кажуть, що пекло є виложене такими побожними, але ніколи не зреалізованими, добрими намірами й бажаннями... Запевняю Вас, у найглибшому переконанні, що хто б у майбутньому не керував організаційними справами УНСоюзу, буде Вам вдячним за схвалення пропонованих тут резолюцій, бо вони не лише поможуть йому, але й зроблять можливим, дальший ріст нашої установи. Хоч я з природи оптиміст й, як Ви нераз мали нагоду переконатися, не люблю крякати чорним вороном про злі часи та небезпеку невдач, то тривожить мене думка, що коли ці ухвали не будуть винесені, нашу установу можуть зустріти дуже важкі часи й дуже непевна будучність.

РОЗБУДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ

Найважливішою справою є розбудова, чи радше нова, модерна побудова організаційного відділу. На ділі, організаційного відділу в централі, немає. Його, за майже віковою традицією, веде головний секретар, якому до помочі є одним - одна секретарка, яка не вспіває, бо не може вспіти, виконати всі свої численні обов'язки. Часом листи, подиктовані на диктафонну тасьму, ждуть, навіть до двох тижнів, на переписання й висилку. Точніше про потребу побудови повноцінного організаційного відділу я писав у статті п. н. „Український Народний Союз у сімдесятих роках" яку я плянував до Альманаху УНСоюзу, а яка була надрукована в „Свободі" з 9 січня ц. р. Тут згадаю коротко, що організаційний відділ мусить мати три підвідділи:

1. організаційний
2. інформаційний і
3. вишкільний.

В організаційному підвідділі потрібно бодай одного асистента, який всеціло присвятив би свій час і працю організаційній праці і вдержуванні безпосереднього зв'язку з усімя Округами та Відділами УНСоюзу. Він мав би бути високої кляси фахівцем асекурації й зокрема мати досвід у забезпечуванні, й проводити значну частину часу в терені, чи то самий, чи з обласними організаторами. Бодай друга секретарка, по змозі англомовна й значне побільшення числа обласних і постійних організаторів творили б цей підвідділ, праця якого запевнила б зміцнення фахового, професійного чинника в нашій організаційній праці, не порушуючи ваги чинника громадського, якого репрезентантами, й до того конечними за статутом і державним правом, є наші відділові секретарі. Для збільшення числа обласних і постійних організаторів слід запевнити їм можливо найкращі умови праці й вповні забезпечити їм будучність на час, коли старший вік чи інші причини не дозволять їм постійно їздити по краю. Тоді для них повинно знайтися відповідне зайняття в головній канцелярії. А відома річ, що обласний організатор тільки тоді зможе, як слід виконати свою функцію, якщо число відданих йому під постійну опіку Відділів не переходитиме 50. Отож нам потрібно ще дуже багато таких організаторів, яких досі не повелося нам придбати мимо наполегливих старань.

В інформаційному підвідділі потрібно окремого асистента, кваліфікованого журналіста чи людини, яка, за англійською назвою, є фахівцем в ділянці паблік релейшенс. Ми згадували вже, що найбільшим нашим громадським недоліком є недоцінювання життєвого забезпечення українською громадою. Усвідомивши їй значення забезпечення, ми зможемо придбати десятки тисяч нових членів, й то на високі суми забезпечення, як це діється у широкім, американськім світі. Нам конечно й невідкладно треба, нехай малого і з рідкою появою, журналу для членів, треба великого числа статтей в союзовій і несоюзовій пресі, треба багато роз'яснювальних брошур, тощо. Це не можна робити по аматорськи, ані уривками часу, але для такої важливої справи треба бодай одну, окрему, фахову людину. Хіба найважчий песиміст може сумніватися, що така людина заробить на себе і принесе користь УНСоюзові. Як без неї мріяти про скорий похід до стотисячного членства! Нам здавна вже треба мати центральний адресар членів і вдержувати з ними постійний зв'язок. Одна інформативна брошурка вислана сто-тисячному гуртові членів, принесе й то негайно, великий зріст зрозуміння для життьового забезпечення і з ним зріст нових членів.

Вишкільний підвідділ потребує також окремого асистента, також кваліфікованої людини, якої завданням було б постійно й виключно дбати про вишкіл союзових діячів, однаково громадського (секретарів), як професійного (організатори) характеру. Засобами для його праці і завдань були б: центральні курси на Союзівці і можливо в Чикаго для Заходу та в Торонті для Канади; окружні і районні курси по цілім краю; постійні і тимчасові, від випадку до випадку; ведення постійних кореспонденційних курсів й видавання для них фахового матеріялу, зокрема вишкільних підручників. Це роблять куди менші від УНСоюзу братські організації. Ми й так з цим дуже спізнилися. Але це треба робити професійно і постійно і для цього треба постійної сили і фондів. Курси повинні перейти всі організатори і всі секретарі. Тому УНСоюз має їм звернути кошти участи в курсах і в потребі повернути їм навіть втрачений заробіток. Тоді ми зможемо вимагати від усіх секретарів обов'язкової участи в курсах. І тоді не тільки наші професійні організатори, але всі виборні секретарі зможуть бути приготованими зустріти чужу конкуренцію і вийти зі змагання з нею побідно. Підготова практичного підручника для організаторів була б також обов'язком референта вишколу. При цьому доражджую прочитати в звіті головної радної п. Олени Олек, її високу оцінку наших скромних курсів, щоб ще краще зрозуміти вагу постійного вишколу наших секретарів і організаторів.

Щоб це зреалізувати треба на цій же конвенції схвалити окремий бюджет на організаційний відділ. Немає сумніву, що ця будова організаційного, модерного відділу коштуватиме поважні гроші. Але немає зиску без інвестиції і немає зависокої ціни за ріст і велику майбутність власної установи. Великий вклад дасть велике жниво!

ЗА ПРАВО ГРОМАДЯНСТВА СОЮЗОВИХ ОКРУГ

Вже на кількох конвенціях говориться, а то й схвалюється, проєкти леґалізувати шляхом зміни статуту, існуючі Округи. Існуючі де факто, вони повинні бути зліквідовані, або визнані де юре. Я за цим другим, бо це диктує мій досвід. Але, щоб Округи могли виконати свою корисну ролю, їм потрібно не лише визнання статутом, але також признання їм певної ділянки праці й певних прав. Згадаю тут тільки дві: виборчі права і фінансову підмогу. Пропоную, щоб Округи вибирали головних радних і щоб вони для своєї праці мали встановлену підмогу, яку їм має запевнити конвенцією схвалений бюджет округ. Очевидно, в разі схвалення цього проєкту, треба буде відповідно викроїти округи і встановити їх число, йдучи за територією і числом членів. Перебудувавши УНСоюз з двоступінної організації (Відділи й Головна Канцелярія) на триступінну з Округами, ми здобудемо потужний засіб нового розвитку нашої установи. Не резиґнуймо з нього й не залишаймо вже ані на одне конвенційне чотирорічча наших Округ в дотеперішнім стані безпорадности й — бездіяльности.

ПРИМІСТІМ СОЮЗОВІ ВІДДІЛИ Й ЧЛЕНСТВО В СОЮЗОВИХ ДОМАХ

Одним з найменше зрозумілих явищ союзового життя є факт, що поза кількома осередками, наші союзові громади й то у великих скупченнях, таких, як Ню Йорк, Філядельфія, Торонто, Монтреаль, Клівленд і ін., не мають союзових домів. Даємо грубі мільйони долярів пози-

(Продовження на стор. 5-ій)

Звіт головного секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха

(Продовження)

чок на доми членів, а то й зовсім чужих людей, будуємо за нашою допомогою десятки громадських і церковних будинків, а самі скнїаємося по чужих підвалах, або й надуживаємо приватність наших родинних домів. Пропоную нашій Конвенції, якщо вона схоче стати не ще одною конвенцією, але **конвенцією поступу**, якого вимагають наші 1970-і роки, щоб вона схвалила широкий плян придбання союзових домів у більших осередках союзового життя, які дають запевнення вдержання цих домів та повного користування ними. Ці доми дуже поможуть у розбудові УНС.

НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВЛАСНЕ ДОБРО СОЮЗІВ ВИМАГАЮТЬ НАШОГО ОБ'ЄДНАННЯ

Від п'ятдесяти років наші Союзи розділені, бо була для цього поважна й зрозуміла причина. Але від бодай 20 років ця причина не існує. Коли зникло це, що нас розділило, то навіщо дальше жити в сепарації, тим більше, що власне для таких установ, як наші братські, фінансові, установи, для повного їх розвитку і доброї служби громаді, треба мати багато членів і багато фондів. Тому пропоную нашій конвенції схвалити резолюцію, якою доручається новому Головному Урядові УНСоюзу докласти усіх старань до повного об'єднання усіх наших Союзів. Останнє об'єднання з двома малими, канадійськими братськими установами та недавнє (з 17 квітня 1970) приязне спільне обговорювання питання злуки повними екзекутивами УРСоюзу та УНСоюзу, вказують на це, що саме тепер для об'єднання є **добре підсоння**. Скористаймо з нього, бо нагода може не скоро повторитися.

На цьому кінчу мої пропозиції, яких єдиною метою є промостити УНСоюзові кращий шлях у майбутнє. На порозі Сімдесятих Років, які розпочало об'єднання Землі із Місяцем, і для нас немає іншого шляху, тільки ШЛЯХ ОБ'ЄДНАННЯ й БРАТЕРСЬКОЇ ЗГОДИ.

А тому роду нема переводу,
В якому браття милують згоду!

Головний секретар Ярослав Падох, нав'язуючи до свого звіту, що був надрукований перед Конвенцією, згадав, що Український Народний Союз в своєму минулому перейшов три великі кризи. „Перша криза постигла його тоді, коли він 20 років після своєї інавгурації розбився на чотири братські Союзи, для чого були в той час поважні причини. Однією з тих причин було глибоке, вкорінене в душу союзового членства почуття і потреба соборности. Сьогодні ми всі розуміємо, що часи змінилися і немає тих різниць, які колись були між усіма нашими чотирьома Союзами і що наблизився час, коли всі вони повинні зійтися разом і стати одним. В часі цієї першої кризи Український Народний Союз утратив більше як половину свого членства.

Друга криза настала в УНСоюзі в 1930-их роках, саме в той час, коли на тлі загальної кризи господарської в Америці і в цілому світі, прийшлося міняти „примітивну" організацію, якою в той час під оглядом техніки життьового забезпечення був Український Народний Союз, в модерну асекураційну установу, якої вкладки є постійними, а не як раніше мінялися в залежности від потреби, що запевнило б постійність життьового забезпечення членів та безпеку виплати забезпечення в ЗСА, згідно зі забезпеченевим контрактом. Хоч ця зміна була конечною і корисною, багато членів Українського Народного Союзу тоді, чи з приводу незрозуміння ваги зміни, чи з приводу чужої агітації, покинули знову ряди УНСоюзу. В той час Союз знов поніс величезну втрату членів.

Третя криза наспіла тепер, в наші часи, і її ми чуємо дошкульно на своїй шкурі. Ця криза прийшла в наслідок дозрівання 20-ти річних грамот тих українців, які прибули до цього краю після другої світової війни якраз 20 років тому і які не шукали собі „нових богів", але вступили громадно в українські організації, побудовані у цьому краю, а зокрема в ряди Українського Народного Союзу. І ось ми, які 20 років тому збільшили свій Союз декількадесять тисячами членів, тепер платимо за це велику ціну. Члени, яким дозріли наші 20-ти літні грамоти масово нас опускають, чи то тому, що вже їхній вік і стан здоров'я не дозволяє їм відновити своїх грамот чи тому, що про це, на старі літа, не дбають. А все ж, як ми побороли перші дві кризи, так ми звитяжно поборемося з цією третьою. Завдяки Вам, Панове Делегати, Вам Секретарі і Організатори УНСоюзу, ми могли дотепер подібно перебороти цю кризу, яка ще далеко не є поза нами. Доказом цього є наша цьогорічна кампанія, яка далеко перейшла поставлену нами мету, а то й наші сподівання. Хоч наші втрати в цьому році досягнуть величезного числа 5.000 членів, я глибоко вірю в це, що до кінця року ми здобудемо куди більше членів і в той спосіб посунемо ріст УНСоюзу наперед також в цей кризовий рік і в роки наступні.

Наш дотеперішній ріст був задовільний. Тільки порівняємо, як зростав Союз, як ми організували нових членів за останні дво чи три конвенційні періоди. Наприклад між роками 1958 і 1961 ми придбали 17,122 нових членів, а між роками 1962 і 1965 те число ще збільшилося до 17.833, а в останньому чотирорічччю між 1966 і 1969 р. це число виросло до 18.728. Я думаю, що ми повинні бути вдячні Богові, що старання, і наші в Головній Канцелярії і Ваші секретарів та організаторів по цілому союзовому краю, в останньому чотирорічччю і в останньому ювілейному році не пішли на марно.

Ми маємо великі втрати в членах, але ми зуміли їх покривати. Часом ми зараховуємо до наших втрат членів, які виплатили свої грамоти, тобто які стали з активних неактивними членами. Ми не повинні цього робити. Адже вони далі залишилися нашими членами, а їхній капітал працює на збільшення мастку УНСоюзу, доказом чого є, що ми й на ці грамоти платимо дивіденду. Це є наші найбільш заслужені члени, бо вони повністю виконали свій контракт і чекають ще на виконання з нашого боку. Їх у своїй статистиці ми постійно будемо зараховувати до нашого членства.

Я був би невдячний, коли б не згадав про ролю, яку в цьому поступі УНСоюзу виконали наші організатори обласні, постійні і відділові. 22% всього новозорганізованого членства ми мусимо приписати цілком нечисленним обласним організаторам, передовсім Степанові Гаврищеві, Василеві Дідюкові і Євгенові Репеті. Ми повинні бути також вдячні головним урядовцям, які в минулому році придбали 18% усього нашого членства. Очевидно, помогли їм в цьому наші обласні організатори, які водночас належали до Головного Уряду УНСоюзу. Дальше наша вдячність йде в сторону тих союзових діячів, які стали основниками, а далі рік за роком членами Клюбу Заслужених УНС. Вже дев'ять років існує цей Клюб і є цілий ряд його засновників, які дев'ять років безперервно дають УНСоюзові 25 чи більше членів. Ця впертість і систематична праця висуває їх на чоло усіх наших організаторів. Деякі з них зорганізували, як Вам відомо, 200 чи навіть більше членів впродовж одного року. Сімох з наших організаторів вибилися на сам верх нашої організаційної сили, які придбали для Союзу крім нових членів бодай один мільйон або й більше забезпечення. Ними є Степан Гавриш, Петро Головачук, Іван Одежинський, Михайло Семків, Микола Ткачук, Микола Фединишин, Роман Чучкевич. Всі вони за декілька місяців, як Клюбові сповниться десять років, разом з ним святкуватимуть свій ювілей наполегливої праці і спектакулярних успіхів.

Ще хотів би я дати свідоцтво правді, а саме згадати, що минулого року найкращими нашими Округами були Філядельфія, яка здобула найбільше число нових членів, та Ніягарська Округа, яка здобула найбільший процент своєї квоти призначений для неї, а саме 166%. Обидвом належиться за це признання і подяка.

На цьому слід мені закінчити звітування, бо більше, я сподіюся, ви довідаєтеся, чи вже довідалися з мого друкованого звіту. Дуже прохаю Вас прочитати докладно цей звіт. Це дасть Вам змогу ставити відповідні питання та брати живу участь й корисну участь у дискусії над звітом, а що більше обдумати нові пляни та ставити проєкти резолюцій і рекомендацій, які будуть відноситися до нашої дальшої праці. Зокрема прохаю Вас прочитати з увагою мої пропозиції щодо основної реорганізації організаційного відділу нашої головної канцелярії, яким я відаю. Без поставлення перших, поважних кроків на цьому шляху, ми залишимося з-заду поступу, який виказує весь американський забезпеченевий світ. Не закидаючи, основного чинника нашого існування і росту нашого громадського відчуття і готовости до безкорисної громадської праці, ми мусимо поставити перший, поважний крок для притягнення співробітників на професійнім ґрунті, а далі над постійним і основним вишколом усіх наших співробітників, і професійних і тих, що їх до Союзу привела потреба громадської праці і почуття відповідальности за неї."

Під кінець головний секретар звернув увагу, що при вході до конвенційної залі є розложені інформативні матеріяли, якими користується організаційний Відділ для організаційної праці та таблиці з першими сторінками цих матеріялів, як теж слоґани, якими послуговувся цей Відділ в минулому. Він просить цим таблицям і цим матеріялам присвятити відповідну увагу. Згадуючи, коротко про свою працю на братському, неукраїнському терені, він згадав про свою працю в Братській Комісії Крайового Братського Конґресу Америки та як президент великого Братського Конґресу Нюйоркського стейту, на який пост був обраний в 1969 р., як перший, у його 68-літній історії, українець.

Звіт головного касира УНСоюзу Петра Пуцила

Петро Пуцило

† Іван Кокольський

З волі Всевишнього сталося, що цього конвенційного звіту не міг приготовити обраний попередньою, 26-ою Конвенцією, головний касир Українського Народного Союзу св. п. Іван Кокольський, який в звітовому часі був покликаний до свого останнього звіту перед Найвищим Суддею. Але, смерть є частиною життя, яке не знає застою. То ж і місце св. п. Івана Кокольського мусів зайняти хтось інший і його, з волі Головного Уряду, прийшлось зайняти мені, Вашому теперішньому звітодавцеві.

Цей Ваш звітодавець не є новаком ані в УНСоюзі, ані у фінансових справах. Навпаки, до УНСоюзу він належить — можна б сказати — з діда - прадіда і сам уже в 1937-му році був обраний на секретаря Відділу, а від 1958го року аж до вибору на касира був членом Головної Контрольної Комісії. Коли ж мова про фінанси та їх господарюванням — це моє життєва професія і кар'єра.

Праця і відповідальності головного касира належать до найскладніших і найбільших. Признаюся, що перебирав я ці обов'язки з повним відчуттям цієї відповідальности і з деякими побоюваннями, чи зможу я виправдати вповні те довір'я і ті надії, що їх поклав на мене Головний Уряд. УНСоюз це сьогодні мультімільйонова установа із своїми зобов'язаннями відносно членів і відносно громади. Господарювання майном УНСоюзу має також уже свої великі і славні традиції, як також має і нові завдання, що їх накладає на нас кожночасна господарська ситуація в наших країнах, З'єднаних Стейтах Америки та в Канаді. УНСоюз ніколи не закопував своїх талантів, ані людських ані фінансових. Було б великою помилкою легковажити тим величезним досвідом і тими великими традиціями, що їх в цій ділянці здобув УНСоюз та які мають своє життєве виправдання. Але ж з другого боку, ми не можемо також стояти на місці, ми мусимо дивитись у майбутнє і достосувати господарювання майном УНСоюзу не тільки до все нових вимог дня і життя, але і сміливо дивитись в майбутнє, його передбачати і відповідно впливати на його формування. З такими міркуваннями і твердими постановами я перебрав покладені на мене обов'язки головного касира і їх я в цьому відносно короткому періоді мого урядування ані на хвилину не втрачав з очей. Не можу з вдячністю не згадати про повну допомогу і заохоту, що їх я мав у цій своїй праці збоку Головного Уряду взагалі, а Головного Екзекутивного Комітету зокрема. Кваліфіковані працівники касового департаменту, з пані Уляною Дячук та Степаном Курляком на чолі, були рішальні в тому, що цей департамент міг безперебійно продовжувати свою працю та справно виконувати свої функції після того, як ненадійна і передчасна смерть мого попередника, сл. п. Івана Кокольського, вибила цю велику прогалину в нашому апараті.

Головний касир УНСоюзу є в тому щасливому положенні, що до свого звіту він не потребує додавати багато слів. Ніщо бо краще, голосніше і вимовніше не говорить за касу та господарювання майном, як „мертві цифри", за якими криється найбільш активне життя. То ж і даймо голос тим цифрам.

ASSETS

*Bonds		25,711,288.93
*Stocks		20,000.00
Mortgage loans on real estate		8,315,458.91
Properties occupied by the Society		44,027.50
Properties acquired in satisfaction of debt		73,140.83
Certificate loans and liens		548,887.75
Cash and bank deposits		278,350.64
Other invested assets		289,492.46
Cash and invested assets	35,280,647.02	
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		39,005.33
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected		41,569.95
Accident and health premiums due and unpaid		764.20
Investment income due and accrued		383,842.26
TOTAL		35,745,828.76

*Bonds — Amortised or investment value
*Stocks — Savings and Loan Association value

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	24,424,379.00
Aggregate reserve for accident and health certificates	5,888.00
Supplementary contracts without life contingencies	118,889.39
Certificate and contract claims: Life	204,424.26
Provisions for refunds apportioned for payment to December 31, 1971	414,000.00
Premiums and annuity considerations received in advance less $ 0 discount; including $15,980.47 accident and health premiums	550,115.05
Commissions to fieldworkers due or accrued. Life and Annuity $26,732.00, Accident and Health $455.00	27,187.00
General expenses due or accrued	2,577.00
Taxes, licenses and fees due or accrued	758.60
Unearned investment income	664.74
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee (real estate taxes held in escrow)	11,939.90
Net adjustments in assets and liabilities due to foreign exchange rates	191,537.39
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	283,819.00
Printing plant expenses due and unpaid	4,130.28
Mandatory securities valuation reserve	277,665.14
Unexpired subscriptions to official publication	16,196.62
TOTAL LIABILITIES	26,534,170.35
Unassigned funds	9,211,658.41
TOTAL	35,745,828.76

Valuation Exhibit as of December 31, 1969

TOTAL ADMITTED ASSETS	$35,320,427.84
Reserve for Life Certificates	$26,312,861.67
Reserve for Accident Certificates	9,007,566.17
Claims and accrued liabilities	24,414,962.00
TOTAL LIABILITIES	4,651.00
Margin of safety to certificate-holders	1,893,248.67
TOTAL	$35,320,427.84

The ratio of admitted assets to total liabilities at at December 31, 1970, was	134.23%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1970, was	58.09%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1970, was	4.52%

(Signed by): DAVID SILVERMANN
PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO.
(Consulting Actuaries)

JOSEPH LESAWYER, Supreme President
PETER PUCILO, Supreme Treasurer.

ПРИБУТКИ

У звіті є подані загальні прибутки і видатки англійською мовою, а прибутки і видатки Фондів Забезпеченевих і Братських по-українськи.

Порівнюючи з попереднім конвенційним звітом, загально прибутки збільшилися на суму $2,933,734.72, або на 17.7%. Ми одержали більше членських вкладок на суму $1,192,324.67. Відсотки від бондів зросли на суму $916,102.76, відсотки від членських позичок на суму $11,434.95, відсотки від гіпотечних позичок на суму $437,363.74. Прибутки від реальностей дали суму більшу на $237,016.03, а прибутки друкарні і книгарні зросли на $209,052.44. Зріст прибутків від інвестицій завдячуємо збільшенню інвестицій та зростові відсоткової стопи від бондів і гіпотечних позичок. Тільки відсотки від позичок на підклад грамот залишилися такі самі, у висоті 4% річно.

ВИДАТКИ

Загально видатки за чотири роки зросли на суму $3,965,937.47, або на 36%. Тільки з Фондів Забезпеченевих виплатили ми більше:

Грошевих зворотів на суму	$ 60,042.14
Посмертних запомог на суму	432,354.85
Дозрілих вивінувальних грамот на суму	1,255,965.29
Дивіденди членам на суму	765,732.80
На реальностях на суму	195,219.98
Разом	$2,709,315.06

Віддзеркалюючи зріст нашої організації та загальне збільшення цін в цій країні, наші канцелярійні видатки також збільшилися. Видатки на пошту, телефон, податки, платні, лікарські бадання членів та винагороди збільшилися на 20-25% за останніх чотири роки.

З Фонду Братського видано 5,048 допомог на загальну суму $157,300.00. З того самого Фонду виплачено пожертв для добродійних і наукових установ на суму $69,340.18, а також стипендій на суму $9,507.00, що дає разом суму $78,847.18. В порівнянні з попереднім звітом виплачено більше пожертв і стипендій на суму $15,855.59.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
SCHEDULE SHOWING INCOME AND DISBURSEMENTS FOR THE YEARS 1966-1969

Accounts	Year ending 1966	Year ending 1967	Year ending 1968	Year ending 1969	Total
Balance from previous years (1965)	$30,985,454.98	$32,159,524.54	$33,518,697.62	$34,876,138.51	
INCOME					
Dues from members	2,639,259.24	2,697,194.16	2,752,202.53	2,829,032.11	10,917,688.04
Dividends from stocks	1,306.25	1,216.66	900.00	912.50	4,335.41
Interest from banks	1,554.33	1,596.23	1,232.71	3,860.37	8,243.64
Interest from bonds	798,698.40	847,917.37	973,038.21	1,076,889.27	3,696,543.25
Interest from certificate loans	18,998.81	19,457.06	20,546.23	20,708.50	79,710.60
Interest from mortgage loans	463,097.42	496,531.77	502,049.32	498,916.00	1,960,594.51
Accrual of discount on bonds	2,385.19	2,701.87	3,208.70	3,364.40	11,660.16
Profit on bonds — sold	100.10	155.77	59.01	567.46	882.34
Rent from real estate	314,119.95	303,013.32	260,600.45	380,830.11	1,358,563.83
Reinsurance recovered	4,044.00	6,280.00	1,684.00	1,767.00	13,775.00
Transfer of equities for Juv. Dept.	1,295.00	1,162.03	1,293.00	1,639.00	5,389.03
Investment expenses ret'd (Mtges)	4,143.58	11,835.00	830.15	785.00	17,593.73
Amounts rec'd from death benefits	7,650.00	6,344.76	4,202.65	4,458.34	22,655.75
Income from printing plant	306,386.76	323,455.18	334,449.39	381,655.37	1,345,946.70
Insurance — Group — (Premium return)	—	—	—	1,280.46	1,280.46
Transfer of surrender charges	19,463.80	—	—	—	19,463.80
Grants repaid to National Fund	210.45	27.00	55.00	57.00	349.45
Sale of publications (books)	4,660.85	—	—	—	4,660.85
Taxes — held in escrow — Received	—	3,700.52	792.44	—	4,492.96
Donations received	1,425.48	1,533.63	1,586.77	1,540.13	6,086.01
TOTAL INCOME	$ 4,588,799.61	$ 4,724,122.33	$ 4,958,730.56	$ 5,208,263.02	$19,479,915.52
BALANCE	$35,574,254.59	$36,883,646.87	$38,477,428.18	$40,084,401.53	

(Продовження в наступному числі)

НЕЗВИЧАЙНИЙ ЧОРНОКНИЖНИК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чно, це лише свої клунки, але й свій талант, свої духові вартості й уподобання, зокрема почуття відповідальности своєї участи у національному житті. І це почуття відповідальности, ця тривога за майбутнє зганяють йому сон з очей, смичуть за полу, не дають йому спокою й одночасно поштовхують і наснажують до творчих зусиль.

Свій час і увагу присвячує Завадович передусім ділянкам найбільш зближеним до літературної творчости — він не тільки автор, не тільки співробітник таких журналів для дітей, як „Світ Дитини", „Молода Україна", „Малі Друзі", „Юні Друзі", „Мій Приятель", „Готуйсь", „Веселка", але й редактор, що оцінює, виправляє чужі писання, стає вчителем-дорадником молодих талантів, що пробують своїх сил у літературі. Йому належить стилістично - літературна редакція творів С. Парфанович і Н. Королеви. Він публіцист — автор численних статей передусім з ділянки дитячої літератури, виховання й навчання, чистоти мови. Він один з членів-засновників ОПДЛ, він ініціятор, реалізатор і пропаґатор Двомісячника Української Дитячої Книжки в Америці. Він брав участь у радіомовленнях для дітей. Не відмовляється й від ролі газетного дописувача. Він автор низки доповідей на літературно-мистецьких і національних святах, роковинах, передусім на виховні теми для ширших громадських чи батьківських кругів. Цікавиться нашим релігійно-церковним життям і бере активну участь в обороні традиції Української Церкви у боротьбі за Патріярхат. Можна сказати, що немає ділянки нашого національно-громадського життя, яка лежала б поза полем його уваги.

Це не випадок, що українське зорганізоване жіноцтво — ОРСУД — відзначило ювілей Завадовича в Чикаґо виданням його „Чародійних музик", а 82-ий Відділ на Бронксі – вечором. Завадович високо цінує жінок. У чудовому сонеті „Дружина" він проспівав гимн жінці-дружині, „владичиці родинного шатра", в серці якої квітне спогад про рай, яку сотворив Бог, щоб „у шумі бур, у вирі життьовому, не дбаючи, чи холод, чи жара, свого вибранця жалощі й утому гоїла чаром ласки і добра". Цей сонет присвятив власній дружині, що з посвятою й зрозумінням створює йому всі умови для творчої праці.

Завадович вірить в українське зорганізоване жіноцтво, він вірить, що воно зрозуміє своє основне завдання й дасть активну підтримку працівникам дитячої літератури. Його радує ініціятива 82-го Відділу не так влаштуванням вечора, як радше оцим зворотом до основ і джерел національної сили й життя — до рідної літератури дітям. Бо найістотніше — це не так вшанування минулого в окремих особах, як боротьба на базі минулого за майбутнє. І тут за жіноцтвом рішальне слово. Дитяча література мусить стати для нас основою національного, релігійного й морального виховання, а цього доб'ємося спільним зусиллям працівників дитячої літератури й зорганізованого жіноцтва СУА.

Але найкраще зорганізований вечір, найбільш блискуча й продумана доповідь, найдокладніша біографія, найбільш вдумлива критична студія не дадуть нам повного образу душі поета. Її треба шукати там, де поклав і заховав її мистець — у його творах. Тому й найкраще відзначимо річницю Завадовича, коли подбаємо про видання, поширення його творів та творів інших письменників для дітей, коли подбаємо, щоб ці твори мали читача.

(Кінець).

МОСКОВСЬКА „БРАТНЯ ДОПОМОГА" ДЛЯ ЧСР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

відмовили їхньому проханню.

Сучасна „юстиція" в ЧСР.

Вже згадані екзильні „Листи" повідомляють про тяжку долю ув'язненого в ЧСР телевізійного журналіста і письменника Володимира Шкутіну. Його, важкохворого на запалення жовчевого міхура, арештовано 18 серпня 1970 р. У лютому 1971 р. празький повітовий суд засудив його на два роки тюрми, а опісля інший повітовий суд у Кральове Градец (Кеніґґрац) засудив на 4 роки і два місяці за „образу законних представників держави".

Письменник Шкутіна перебував під „наглядом" тюремного лікаря д-ра Проксана. В 1967 році цього Проксана позбавлено лікарських прав за протизаконну практику на політичних в'язнях у тюрмі Ружині під час процесів в рр. 1949-54. Проти нього розпочато карне досліджeння, яке було припинене після совєтської окупації Чехо - Словаччини. В 1969 році реабілітували Проксана і призначили його на посаду лікаря в Міністерстві внутрішніх справ.

Проксан „лікував" письменника Шкутіну так, що його пацієнт на два з половиною дні втратив свідомість і його вага обнизилася до 53 кілограмів. Не зважаючи на критичний стан здоров'я в'язня, суд взявся судити Шкутіну, бо тюремний лікар Проксан скваліфікував його як „симулянта".

М. Л-а

ПОСЛУХАЙТЕ, ДІТИ!

Так зветься нова — призначена для дітей — платівка, що її видав 82 Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку, за апробатою ОПЛДМ. Згадана платівка — це монтаж віршових і прозових текстів — получених з відповідною музикою і відповідними піснями.

Платівку можна оцінювати під різними аспектами. Який би однак аспект рецензент не взяв на увагу, завжди прийде до того самого висновку: платівка „Послухайте, діти!" — це цінний набуток для скарбниці засобів — призначених для виховання наших найменших. Приємно вражає вже саме оформлення охоронної обгортки платівки. Головна сторона обгортки прикрашена малюнком Н. Мудрик-Мриц. Малюнок відображує світ сучасної дитини — зацікавленої, і традиційними забавками, і новими здобутками техніки. На другій стороні обгортки подано зміст монтажу і світлини виконавців: дітей і старших. Посеред групи виконавців - дітей (5 дівчат і 5 хлопців) видніє постать п-і проф. Галини Мирошниченко, яка приготовила дітей до виконання окремих партій монтажу. На інших чотирьох світлинах бачимо: письменницю Лесю Храпливу, письменницю Діму, піяністку Евгенію Курилович-Чапельську й оперну співачку Ізабеллу Фоменко. Немає однак світлин тих осіб, які безпосередньої участи в виконанні монтажу не брали, але немало причинилися до публікації платівки. В першу чергу належить згадати пань з 82 Відділу СУА, які піддали ідею такого видання і згодом подбали, щоб їх ідея була зреалізована. Душею тих членок-ентузіясток була п-і Іванна Клим. Ініціятива зродилася більше двох років тому. Немало до реалізації задуму причинилася тодішня голова Відділу п-і Мирослава Савчак, яка разом з п-і І. Клим і п-і Надією Попель входила до редакційної комісії для складення монтажу. З-поза 82-го Відділу СУА до комісії належали пані: Леся Храплива, Діма, Галина Мирошниченко, Ольга Качмарська. Багато порад у підборі матеріялів дав знавець дитячої літератури, редактор „Веселки" Володимир Барагура. Від ОПЛДМ переглядав текст монтажу письменник Леонід Полтава.

Головним редактором була Леся Храплива. Як видно з монтажу, ціллю Лесі Храпливої було показати день у житті дитини — від її вранішнього пробудження до чергового сну увечері. Треба ствердити, що задум вдався. Вдалим підбором текстів дитячої літератури різних авторів і вмілим підбором музики для монтажу редакційна комісія виявила не тільки свій літературно-музичний смак, але й засвідчила про своє знання дитячої психіки. Ото ж, коли брати на увагу і цей аспект при оцінці платівки „Послухайте, діти!" — то для якогось закиду тут місця нема. Черговий аспект — це виконання монтажу. Воно — бездоганне. Дуже хочеться нам представити й малих виконавців. Хай ця згадка про них буде їм нагородою за їхній труд. Отже малими виконавцями були: А. Кобаса, А. Прятка, Л. Городинська, О. Ґенза, Л. Семущак, Дз. Кобаса, Б. Прятка, Р. Титла, В. Яремчук, Д. Ґенза.

Звук платівки чистий, виразний. Про це подбала Звуко-Записна Студія „Муза". Добре звучання платівки теж впливає на її вартість.

Про платівку „Послухайте, діти!" можна б сказати ще не одне тепле слово, але цей привілей залишимо вже для самої платівки: вона подасть найкращу характеристику про себе. Ми тільки порадимо батькам закупити платівку дати її дітям і попросити їх назвою платівки: „Послухайте, діти!

Набувати платівку можна в Управі 82-го Відділу СУА. Адреса: Mrs. Ivanna Klym, 2082 Vyse Ave., Bronx, N.Y. 10460.

Американська газета про українську школу в Рочестері

Рочестер, Н.Й. — Газета „Рочестер Таймс Юніон" помістила під кінець минулого року статтю свого постійного кореспондента, фахівця у справах шкільництва д-ра Вілльяма Рака, професора із стейтового Університету і коледжу в Брокпорті. У тій розповіді проф. Рак інформує про Школу Українознавства ім. Т. Шевченка в Рочестері, яка нараховує понад 200 дітей і яких навчають 13 учителів. „Навчання призначене на те, щоб зберегти традиції давньої нації, яка перебуває тепер під контролею Совєтського Союзу", сказано в статті. Автор розповідає про вивчення мови, історії, елементів української культури, про збереження Різдвяних і Великодніх традицій, і зазначає, що „на жаль, є ще дуже мало публічних шкіл, у яких учні могли б навчитися плавно розмовляти іншою мовою". Автор наводить приклад із 13-річною Орисею Пилишенко, яка живе з батьками біля Рочестеру і 5 днів на тиждень вчиться в американській школі, а кожної суботи — у школі ім. Тараса Шевченка в Рочестері. Вона плавно говорить по-українському, що напевно їй ще не раз пригодиться в житті і що також допомагає вивчати інші мови. Д-р Вілліям Рак закінчує свій цікавий матеріял, друкований у постійній освітній рубриці, такою думкою: „Кожна етнічна група принесла із собою до цієї країни свої унікальні культурні вартості. Здається, що саме це дуже збагатило нашу власну культуру". У 1971 р. проф. В. Рак перебував кілька місяців у Вашінгтоні, як головний дорадник при Департаменті здоров'я і освіти під час розприділювання фінансових допомог для шкільництва в ЗСА. Можливо, що його буде незабаром покликано в справах шкільництва до Вашінгтону на кілька років.

Успіхи нашої молоді

Богдан Венґльовський

Богдан Венґльовський народився 1941-го року у Західній Україні. Його батьки Степан і Марія Венґльовські приневолені політичними обставинами залишити Рідний Край, перейшли з маленьким 3-літнім Богданом і від нього два роки старшим братом Романом воєнне лихоліття і німецькі табори і в 1949 р. опинилися в Маямі, Флорида. В Маямі Богдан закінчив народну школу і гайскул. Знання української мови доповнював на курсах українознавства на Союзівці.

На вищі студії Богдан перейшов до Джордж Вашінґтон університету у Вашінґтоні. По семи роках студій залишив Вашингтон з дипломом закінчених правничих студій. Під час студій виїжджав кількакратно на вакації працювати на Союзівку.

По закінченні студій Богдан відбув 4-літню службу в летунстві. Там в ранзі капітана працював як адвокат і військовий суддя, маючи вже за собою два іспити з правом на адвокатську практику. Перші два іспити здав в стейті Вірджінія і в Дистрикті Колюмбії. В останньому році військової служби Богдан зробив третій іспит на адвокатську практику в нюйоркському стейті. Він також набув право заступати як адвокат перед Найвищим Судом ЗСА.

Богдан одружений з Христиною, дочкою інж. Константина і Наталії Ґуран з Рочестеру.

По закінченні військової служби в половині грудня м. р. Богдан з дружиною і малою донечкою Лісою перенісся на постійне до Рочестеру, Н. Й.

Мати Богдана подбала, щоб ціла родина Венґльовських, включно з внуками, була в членах УНСоюзу.

Г. Б.

Панель СУА та СУСТА в Рочестері

Другий рік під ряд, 47-ий Відділ Союзу Українок Америки та Рочестерська СУСТА улаштували панель на тему „Конфлікт Генерацій."

Панель, який відбувся другого дня нового року, мав на меті зближити генерації та переаналізувати причини конфлікту.

Голова 47-го відділу СУА, Іванна Мартинець представила панель: модератор — проф. д-р Роман Трач, члени-студенти: Галя Матковська, Славко Петрик, Богдан Довгалюк і Богдан Сігур.

Під час першої частини дискусії, панель дебатував над слідуючими питаннями: Чи є „дженерайшен ґеп?" Чи старші кермують своїми дітьми? Та що найбільше їх роз'єднує?

В другій частині між іншими, забирали голос, пані: Семанюк, Смиречинська, Петрів, Біловус, і панове: Крамарчук, Руснак, Демиденко, Кознарський, Павлічко, о. Куданович і д-р Капітан.

Порушено питання: позитивно-неґативний аспект конфлікту, респект для старших, чи молодь перебере працю серед організацій, вплив батьків на молодь, почуття меншовартости, українська мова, цінність нашого минулого, брак відповідного пристановища для молоді і для всіх українців на терені Рочестеру.

Голова, п. І. Мартинець, подякувала панелеві й Мирославі Приймак (імпрезовій референтці) за улаштування і переведення панелю і попросила гостей на чай і солодке. За часм гумори поправилися, „дженерайшен ґеп" затерся і все було б гаразд якщо б врешті Союз Українок відповів нам молодим на наше питання: „чому є Союз Українок, а немає Союзу Українців?"

Юрій Ігор Павлічко

Виставка Марії Гарасовської-Дачишин

Відрадне явище в українському мистецькому світі це те, що певний відсоток наших мистців становить наше жіноцтво. Водночас серед зорганізованого жіноцтва, цей український мистецький світ знайшов щирих та цінних приятелів та прихильників, які влаштовують виставки наших мистців та мисткинь та популяризують цю вітку нашого культурного життя.

Таку виставку влаштував злучений жіночий Комітет, що включав в собі слідуючі організації. Окружну Раду СУА. Золотий Хрест, ОЖ ОЧСУ та „Просвіту". Виставка відбулась в залі католицької парохії св. Йосафата, у Воррені, на передмістю Дітройту, в днях від 19-го до 28-го листопада, м. р.

Виставку мисткині Марії Гарасовської-Дачишин, відкрила Ярослава Сена, вітаючи гостей та підкреслюючи факт, що цю виставку влаштовує об'єднане жіноцтво. Промова Марусі Бек була про обставини, в яких працюють звичайно мистці та про їхню витривалість, посвяту й здобутки, які часто світ не оцінює аж по їхній смерті. Вона звернула особливу увагу на один прикрий стан, що жінки стрічають багато більше перепон у своїй творчості, як мужчини через всякі пересуди до жінок, ставлячи мисткиню М. Дачишин за приклад. Вкінці своєї промови схарактеризувала особу, творчість та здобутки мисткині. Два присутні мистці Михайло Дмитренко та Юрій Козак, тепло вітали мисткиню.

Першого дня виставку відвідало понад 200 осіб. Впродовж наступних 10 днів не бракувало відвідувачів. Закуплено понад 30 образів. У січні плянується повторення виставки на університеті „Вейн" під спонзорством Ґрадуантів.

Іван Бек

ПОМЕРЛИ...

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР Д-Р ВАСИЛЬ ОДИНСЬКИЙ

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 14-го січня, тут помер ненадійно на 80-му році життя відомий і заслужений громадський діяч, досі найстарший між живими член Української Академічної Корпорації „Запороже", учасник Українських Визвольних Змагань та довголітній член УНСоюзу, св. п. д-р Василь Одинський.

МАРІЯ КОГУТЯК, ВИДАТНА ДІЯЧКА І ЗАСЛУЖЕНА ГРОМАДЯНКА, ПОМЕРЛА В ЮТИЦІ

Головний радний УНСоюзу Володимир Запаранюк інформує телефоном, що в неділю, 16-го січня, після короткої, але важкої недуги померла в Ютиці заслужена наша громадянка і відома діячка св. п. Марія з Токарських Когутяк, колишня учителька та громадська діячка в Україні, довголітня голова Союзу Українок в Ютиці та теперішня голова Окружної Ради СУА на Горішній Ню Йорк, дружина відомого нашого лікаря-громадянина д-ра Володимира Когутяка. Парастаси в понеділок і вівторок 17 і 18 січня о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Ричика при 604 Коттедж пл. в Ютиці, а похорон у четвер, 20-го січня, о год. 9-ій рано з церкви св. Володимира в Ютиці на цвинтар при цій же церкві.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕРЛА СВ. П. ОЛ. ЧАПЕЛЬСЬКА

Ню Йорк. — Минулої суботи, 15-го січня, тут померла на 92-ому році життя св. п. Олена з Рошкевичів Чапельська, вдова по надраднику дирекції державних залізниць у Львові. Панахида в середу, 19-го січня о годині 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, а похорон в четвер, 20-ого січня, о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Юра й опісля на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Юґославський консул у Києві відбув розмову з секретарем ЦК КП УССР

Київ. — „Радянська Україна" з 11-го січня 1972 р. повідомила на першій сторінці, що „кандидат у члени Політбюро, секретар ЦК КП УССР Ф. Овчаренко прийняв генерального консула Соціялістичної Федеративної Республіки Юґославії в Києві, Бранко Андріяшевича. Між ними відбулася розмова, — сказано в „Радянській Україні", що пройшла в дружній обстановці. В розмові взяв участь кандидат у члени ЦК П УССР, завідуючий відділом ЦК КП України І. Пересаденко". Про тему розмов не повідомлено. З Юґославії тим часом надійшли вістки про виступи президента Тіто проти хорватських та інших націоналістів, а також про заарештування 11-ти хорватських діячів культури в Загребі та про поліційні обшуки в 50 помешканнях, де поліція шукала за матеріялами, що виявляли б причетність обшукуваних до „націоналістів".

Фінансові комплікації в Радіо „Свобода"

Ню Йорк. — Потужна радіостанція „Свобода", що пересилає свої програми різними мовами народів СССР, у тому й українською мовою, опинилися перед певними фінансовими комплікаціями. Радіо „Свобода" підлягає безпосередньо напівприватному нюйоркському Комітетові Радіо „Свобода", якому підлягав також Інститут для вивчення СССР у Мюнхені. Через фінансові причини довелося той Інститут у кінці минулого року-закрити. Велика бібліотека в 80 0000 томів чекає своєї долі, можливо її буде передано безпосередньо до Радіостанції „Свобода" в Мюнхені. Конґрес у Вашинґтоні скоротив кредити, і тому довелося зліквідувати Інститут, а саме Радіо „Свобода" буде змушене також дещо скоротити свої видатки.

НОВИЙ ОСЕРЕДОК ТУСМ

Піттсбурґ, Па. — Новий Осередок Товариства Української Студіюючої Молоді створено заходами студентів та 21-го Відділу ООЧСУ в Піттсбурзі, про що повідомила газета „Українське Народне Слово" з 6-го січня. До Осередку записалися 15 українських студентів і студенток, його першою головою стала Анна Мельничук, секретаркою — Ірина Ґедзар. До зібраних промовляв член Крайової Управи ТУСМ ім. М. Міхновського Асcкольд Лозинський з Ню Йорку.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.
ВОЛОДИМИРА ГОЛЮКИ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в суботу, 22 січня 1972 р., о год. 8:30 ранку в церкві св. Юрія при 7-ій вул. в Ню Йорку

Родину, Приятелів і Знайомих просимо згадати в цей день Покійного в своїх молитвах.

Горем прибиті:
СИНИ з РОДИНОЮ

ВІСТІ З ТОРОНТО

Равт Української Преси і Радіо. Традиційний Равт Української Преси і Радіо, відбудеться, 29-го січня 1972 р. о год. 8 вечора в залі Українського Дому при вул. Крісті ч. 85. в Торонто. Українська преса і радіо в Канаді найдальше до 10-го січня 1972 р. подадуть своїх кандидаток на кралю, з яких поликане СУЖК жюрі обере кралю і двох князівен. Квитки вступу, на цей дуже популярний вже тут Равт Преси і Радіо, можна буде набувати скоріше в усіх українських книгарнях м. Торонто.

Педагогічний Курс. Вже другий з ряду раз, розпочався однорічний педагогічний курс для підготови кандидатів на вчителів Рідних Шкіл. На курс зголосилося 15 кандидатів, з яких 4 це студенти Торонтського Університету; інші випусники Курсів Українознавства студенти кінцевого року Гай Скул. Курс відкрив дир. В. Волицький, привітавши присутніх зібраних кандидатів і учителів, та подав запляновану програму навчання, підкреслюючи важливість таких курсів, та пекучу нестачу рідношкільних учителів. Виклади курсу запляновані на два академічні семестри, відбуваються у приміщені школи церкви св. Миколая. Викладачами на курсах є: проф. Д. Козій, дир. Д. Гевко, мгр Я. Зорич, д-р В. Стебельський, мгр Т. Горохович, дир. І. Боднарчук, д-р В. Соханівський, мгр О. Соколик. З курсу повинні скористати якнайбільше нашої молоді, щоб заповнити прогалину у наших Рідних Школах, але також, бути готовими й на той час, коли у публічних і середніх школах, (а повинно бути це вже у короткому часі!) буде впроваджена українська мова як предмет навчання.

Концерт В. Луцева. У своїх відвідинах в ЗСА і Канаді, Загостив також до Торонто, знаний співак тенор і бандурист з Лондону в Англії — Володимир Луців, та в неділю 24-го жовтня м. р. влаштував в залі Українського Дому при вул. Крісті, свій вдалий концерт. Соліст виступав при акомпаньяменті фортепіяну Зенона Лавришина і при власному акомпаньяменті на бандурі. Вставкою у програму було скрипкове сольо молодого скрипаля Музичного Інституту ім. М. Лисенка — Ярослава Григорського. Концерт пройшов з великим успіхом, По береги заповнена велика заля, заслужено нагороджувала співака оплесками. Володимир Луців, що вже вдруге виступав в Торонто, знаний із своїх вдалих виступів у багатьох містах: Італії, Австрії, Німеччини, Франції, Голяндії, Бельгії, Ізраїля, ЗСА і Канади. Українські пісні виконує він найкраще при акомпаньяменті бандури. Багато присутніх купили також нововипущену нову платівку співака. Торонто, вдячне нашому дорогому гостеві, пропагаторові доброго українського імени й музичної його культури, та бажає йому, дальших успіхів. Тимбільше таких успіхів бажають йому, його давні знайомі, це ті із давніх студентських його часів у Німеччині.

Свято Зброї. Організації Визвольного Фронту в Торонто, влаштували 21-го листопада м. р. Свято Зброї, з окремим відзначенням 50-ть річчя УВО і 29-річчя УПА. Свято відкрив голова місцевого Відділу ЛВУ — мгр С. Кузь, а святкову доповідь виголосив мгр В. Бородач з Брендфорду. У мистецькій частині програми виступали: чоловічий хор „Прометей", трубна оркестра „Батурин" під керівництвом мгр В. Кардаша, тріо, „Троянда", збірне художнє читання, підготови актора А. Ількова, та інсценізація „Грішниця" Л. Українки, що її виконали учениці Студії Мистецького слова під проводом мгр А. Стебельської. Всі точки мистецької частини виконано бездоганно. Цікавою була доповідь мгр-а В. Бородача. Шкода, що великий навал різних імпрез в Торонто, не дали змоги заповнити залі. Вже найвищий час, щоб КУК зайнявся нездоровими відносинами влаштування імпрез у цьому самому дні і навіть годині!

Торонто у 50-річчя УАПЦ. Ювілейний Комітет Торонтської Місійної Округи Української Православної Церкви в Канаді, відзначив ювілейними святкуваннями в днях 20 і 21-го листопада м. р. 50-річчя Української відновленої Православної Церкви в Україні, під проводом митрополита В. Липківського. Під проводом Архиєпископа Михаїла — достойно і соборно всі українські православні церкви, відзначили цей великий ювілей. Так перше відродження Православної Церкви у 1921 р., як і друге у 1941 р. були переслідувані чужими окупантами. Гарне й вільне відродження наступило вже на еміграції у різних країнах. Влаштований із цієї нагоди Концерт мав поважний характер, який відкрив голова катедральної громади св. Володимира о. П. Родак. Об'єднані хори парафій Торонто під проводом своїх диригентів виконали цілий ряд, здебільша релігійних пісень. „Послання" Шевченка добре передав П. Шкурка. У неділю 21-го листопада м. р. під проводом Архиєпископа Михаїла в катедрі св. Володимира відправилася св. Архиєрейська Літургія, а опісля панахида за мучеників УАПЦ. На поминальному обіді в залі катедри промовляли голова Президії Консисторії УГПЦ — о. прот. Д. Лучак і суддя М. Старчевський.

Заслужене вшанування і любов. Небуденним святом була неділя 17-го жовтня м. р. для Свято-Михайлівської парафії у Ню Торонто. У цей день парафія святково і многолюдно відзначувала велику подію за час її існування. Це 5-го жовтня м. р. сповнилося 30 років служби для церкви й народу теперішньому пароxові церкви св. Михаїла, великому громадянинові, духовникові й патріотові — о. Богданові Остаповичеві. Цього дня в неділю, ювілят у сослужені оо. Сиротинського і Богдасевича відправив Благодарственну Службу Божу, при вщерть заповненій церкві і під чудовий спів мішаного хору Свято-Миколаївської церкви під проводом проф. І. Коваліва. Духовну проповідь виголосив о. прот. І. Сиротинський-торонтський декан. Після Служби Божої у парафіяльній залі відбувся святковий обід, приготований панями з ЛУКЖ. За почесним столом засіли: ювілят і його найближча родина, отці та інші почесні гості. Обід відкрив голова ювілейного комітету п. П. Стельмах, а дальше проводив ним о. прот. І. Сиротинський, під час якого вітали Ювілята численні промовці, старші й молодші, мужчини, жінки і молодь, відмічуючи його віддану працю для церкви і народу, його стійкість характеру, працьовитість та обов'язковість, і надівсе приязне ставлення до всіх своїх парафіян, любов і терпеливість для дітей, та постійне служіння громаді, щоб бути її провідником і дорадником. Промовляли: о. прот. І. Сиротинський, інж. В. Безхлібник, А. Дзюбинський, о. митрат П. Хомин, о. Р. Набережний, В. Дзюбанівський, п-і Сороколіт, Городиська. Молодь піднесла своєму о. ювілятові подарунок, а П. Босчко віддеклямувала вірш зокрема на це свято написаний. Привіти, яких було дуже багато, розпочались привітом від старенької мами достойного ювілята з України, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа, Митрополита Максима, Владики Ізидора, та багато інших. Головний промовець мгр І. Городецький, накреслив постать ювілята як священика, патріота й громадянина. До незабутніх треба зачислити й промову-подяку самого ювілята, який сердечно дякував за вияв такої пошани й любови та обіцяв і надальше вести свою працю на славу Бога і добро української церкви і народу. Долучаємось і ми до щирих привітів для достойного ювілята, та бажаємо обильних Божих ласк, зокрема довгого і міцного здоров'я.

У 100-річчя В. Стефаника. Старанням Літературно-Мистецького Клюбу в Торонто вшановано, 5-го листопада м. р. у залі Свято-Миколаївської Школи, річницю великого письменника — 100 річчя з дня народження Василя Стефаника. Вечір відкрила голова клюбу інж. Л. Вертипорох, а твори Стефаника читали: А. Стебельська, Стефанія Шимко, Ольга Мак. З доповіддю — „Слово про батька" виступив Ю. Стефаник, яку слухачі прослухали з великою увагою, у ній вони бачили немов живого Стефаника, відображено у постаті його сина Юрія, який з такою вмілістю і теплотою доповідав не тільки як син, але як добрий літературознавець, зокрема творчости свого батька. Вечір пройшов з великим успіхом і залишив миле й гарне враження.

Благодарственний Соборний Молебень. Старанням Ради Українських Організацій Торонто за Патріярхат, був відслужений у суботу 13-го листопада м. р. в церкві св. Миколая Благодарственний Соборний Молебень, для відзначення успішного закінчення 5-го Архиєпископського Синоду Української Католицької Церкви під проводом Іх Блаженства Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа. Соборний Молебень відслужили два Соборові Отці Високопреосвященні Владики Кир Ізидор з Торонто і Кир Іван з Австралії, в сослуженні численного торонтського духовенства. Віповідне до хвилі слово виголосили оба Владики, в церкві по Молебені, та другого дня 14-го листопада вже в ширшій формі на громадському зібранні-зустрічі з соборовими отцями в Українському Домі при вул. Крісті, де при цій нагоді численні присутні зложили свої щедрі пожертви для потреб Іх Блаженства, які виносили біля 8.000 дол. Дальші пожертви складаються у парохіях. На багато поставлених запитів Високопреосвященні Владики давали відповіді, запевняючи що змаг і послідовна хоч і нелегка праця нашого Духовного Батька-Провідника, Страдальника та Ісповідника Блаженнішого Верховного Архиєпископа увінчається повним успіхом і наша Церква осягне, все, що їй належиться для належного її росту, наколи ми всі будемо молитись за це і вповні підтримувати всі заходи Верховного у єдиній спільній дії.

В. Дідюк

РЕЧИТАЛЬ АННИ ЧОРНОДОЛЬСЬКОЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Молода співачка-солістка мецо-сопрано Анна Чорнодольська із Канади виступить вперше із власним концертом у Ню Йорку в Карнеґі Голл, в залі речиталів, цього вівтірка 18-го січня, о 8-ій годині вечора. Докладних відомостів про її репертуар та акомпаніятора немає. Речиталь спонзорує канадійська міжнародна музична організація під назвою „Жонес Мюзікаль" - „Музична Молодь" та канадійський консулят у Ню Йорку. Після концерту відбудеться для молодої обдарованої співачки Анни Чорнодольської і запрошених гостей прийняття в консуляті Канади у Ню Йорку.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ У АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес. — Створена рік тому молодеча Капеля Бандуристів при філії „Просвіти" в Ляважоль дала для громадянства концерт, під дириґуванням проф. Василя Качурака, присвячений Лесі Українці. Слово про поетку виголосила студентка - пластунка Оля Човган. У програмі Капелі були пісні на слова Лесі Українки, в тому „Ой не зникли золотії терни", „Сховалось сонце за горою" та ін. Тижневик „Українське Слово" повідомляє, що „концерт був на високому рівні, але не дописала публіка, що на всіх учасників Капелі зробило неприємне враження".

Конкретизується підготова збірника з нагоди 100-річчя Академічної гімназії

(Закінчення з 1-ої стор.)

ма окупаціями відіграла одну з рішальних роль у вихованні кількох поколінь у Західній Україні. Для відзначення 100-річчя тієї гімназії був створений окремий Ювілейний Комітет під почесним протекторатом Архиєпископа Івана Бучка та з проф. д-ром Михайлом Терлецьківцем і проф. д-ром Володимиром Винницьким, як почесними головою і секретарем. Діловий Комітет очолював о. шамбелян Мирослав Харина а секретарем та справжнім промотором і „душею" Комітету був мгр Іван Костюк. Для підготови і видантання Ювілейного Збірника була створена окрема Редакційна Колегія під головуванням проф. д-ра Степана Шаха та з такими абсольвентами тієї школи у своєму складі: д-р Микола Андрусяк, д-р Данило Богачевський, ред. Степан Волинець, проф. Володимир Винницький, о. д-р Теофіль Горникевич, ред. Антін Добрянський, ред. Мстислав Дольницький, ред. Антін Драган, о. Тарас Дурбак, ред. Іван Кедрин-Рудницький, д-р Мирон Коновалець, д-р Богдан Кордюк, мгр Іван Костюк, інж. Зиновій Кохановський, д-р Роман Криштальський, ред. Анатоль Курдидик, ред. Богдан Кравців, д-р Роман Кухар, д-р Григор Лужницький, д-р Теофіль Мацьків, д-р Іван Олексишин, д-р Богдан Романенчук, д-р Микола Рибак, д-р Павло Сениця, д-р Володимир Трембіцький, о. мітрат Петро Хомин та проф. д-р Володимир Янів. Завдяки наполегливій праці проф. д-ра Степана Шаха та подивугідним заходам мгра Івана Костюка, досі пощастило зібрати багатющий документальний писаний та ілюстраційний матеріял до історії тієї гімназії та її неперевершеної ролі у вихованні молодих поколінь. На чергу приходить впорядкування і селекція зібраних матеріялів та їх остаточна підготова до друку. Це й було причиною відвідин секретаря Ювілейного Комітету мгра Івана Костюка і члена цього Комітету мгра Ярослава Щербанюка в редакції „Свободи" минулої п'ятниці, 14-го січня, та їх конференції з трьома редакторами „Свободи" і рівночасно членами Редакційної Колегії Ювілейного Збірника — Іваном Кедрином-Рудницьким, Богданом Кравцевим та Антоном Драганом, які в найближчих тижнях познайомляться з цілістю зібраного матеріялу та приготують і передадуть на схвалення Ювілейного Комітету рамовий проєкт Ювілейного Збірника та його остаточного редакційного оформлення. Передбачається остаточне оформлення Збірника та його здачу до друку ще в цьому році.

Губернатор Алабами Воллес проголосив свою кандидатуру на президентські вибори

Талгассі, Флорида. — У четвер 13-го січня губернатор Алабами Джордж Воллес офіційно проголосив себе кандидатом на президентські вибори від Демократичної партії. Він візьме участь у правиборах на Флориді. На запитання журналістів, чи він плянує розпочати рух за створення третьої політичної партії перед виборами, губернатор не дав прямої відповіді. Жестикулюючи і вдаючись до реторичних висловів, Дж. Воллес сказав, що тільки він, як демократичний кандидат, дасть змогу населенню стейту Флорида виступити проти примусового перевезення автобусами дітей до шкіл та проти втручання „великого уряду" в приватне життя громадян. У 1968 році, в тогочасних президентських виборах, Дж. Воллес здобув на Флориді 624 207 голосів виборців, як кандидат Американської партії. Його випередили тоді тогочасний кандидат і потім президент Р. Ніксон, який на Флориді одержав понад 886 тисяч голосів, та Г. Гомфрі, який здобув 676.804 голоси. Хоча губернатор Дж. Воллес зайняв у тих виборах на Флориді третє місце, все таки він здобув дві третіх з усіх 67 повітів півострова. Дж. Воллес виступав у залі флоридського стейтового Сенату перед журналістами, а багато його прибічників часто оплескували промову нового кандидата на Президента ЗСА.

Підготовляють до друку ілюстрований „Словник українських художників"

Київ. — Після нагородження „Премією УССР" поета-академіка Миколи Бажана та групи співробітників, редакторів „Історії Українського Мистецтва", газета „Культура і Життя" в 9-го січня помістила розмову з М. Бажаном. У ній повідомлено, що „завершується редакційна підготова рукопису та ілюстративних матеріялів „Словника Українських Художників", що матиме 80 аркушів друку й близько 600 ілюстрацій-репродукцій, в тому до 50 кольорових. „Це буде своєрідне доповнення до „Історії Українського Мистецтва", сказав М. Бажан: „Читачі знайдуть тут відомості про українських живописців, скульпторів, графіків, архітектів, майстрів театрального і кінодекораційного мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва тощо". Буде поміщено понад 2 500 життєписів українських мистців з минулого та з періоду „УССР". Книжка вийде в кінці цього року. Двотомова „Шевченківська Енциклопедія " мала б вийти друком під кінець 1973 року.

Учителі в Україні втікають із сіл до міст

Київ. — „Що найбільше турбує керівників сільських відділів народної освіти? — комплектація шкіл учителями", — інформує „Радянська Україна" з 7-го січня: „Ця проблема була і залишається найболючішою". Наприклад, у Тиврівському районі Вінницької області було потрібно нових 144 вчителів, а прибули тільки 92 — не було бажаючих їхати на села. „Мало того, дехто й з тих не з'явився. Випускниця Вінницького педінституту Н. Рєзнік на роботу не прибула, і всю першу чверть року російську мову й літературу в школі не читали. Випускниця П. Бойчук... працювала тільки півтора місяці, а потім, не попередивши нікого, переїхала до Вінниці. А ми й досі не можемо знайти їй заміну". З 10 молодих вчителів, які прибули до того району в 1966 році, залишилися на праці тільки три. „Тікають, як правило, молоді вінничани, взагалі — мешканці міст. Потім їх можна зустріти на будь-якій роботі, часом дуже далекій від педагогіки". Газета нарікає на „втікачів", додаючи, що в селах вони мають і кватири, і трохи землі для городу, „в районі немає порушення пільг для вчителів", але вони все одно зникають. Газета пропонує зробити реформу в „трудовому законодавстві", щоб стримувати відплив учителів із сіл.

Збори Відділів УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го СІЧНЯ 1972 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая 5-ий Відділ о год. 7-ій веч. в церковній залі при 37-09 31-ша Евню. Проситься чл. прибути. — М. Хоманчук, секр.

СУБОТА, 22-го СІЧНЯ 1972 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори 204 Відд. о год. 5-ій по пол. в домівці Самопомочі, 98 2-га Авеню. На порядку: важні організаційні справи і вибір управи на 1972 р. По зборах перекуска. — Управа.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА СТЕФАНИШИН, членка УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл., померла 2 грудня 1971 р. на 78 р. ж. Покійна стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку мужа Гарри, 3 синів: Нестора, Івана і Нед, доньку Анну, 9 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 4 грудня 1971 р. на цвинтарі св. Марії в Paw Paw, Mich.
Вічна їй Пам'ять!
П. Семків, секр.

ГРИГОРІЙ КАВАРА, член УНС Відд. 293 Б-ва св. Миколая в Брукліні, Н. Й., помер 28 грудня 1971 р. на 77 р. ж. Став членом УНСоюзу 1943 р. Полишив у смутку дружину Теклю і 2 доньки — Катерину і Анну. Похорон відбувся 31 грудня м. р. на цвинтарі St. Charles, Farmingdale, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Ірена Ткачук, секр.

КАТЕРИНА НАКОНЕЧНА — членка УНС Відд. 211 Б-ва св. Арх. Михаїла в Стетен Айленд, Н. Й., померла 1-го січня 1972 р. на 80 р. ж. Народилася в с. Долишни, пов. Рогатин, Україна. Стала чл. УНС в 1934 р. Полишила в смутку мужа, 2 синів: Івана і Василя, 3 доньки: Анну, Гелен і Дзенет, брата Яцка, 18 внуків, 8 правнуків. Похорон відбувся 4 січня 1972 р. на цвинтарі св. Петра в Staten Island, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Соколовський, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6683. Злочинці радіють, що перехитрили Тарзана і Чулю

Їх вино, Чулю... було... знаркотизоване... Мусимо пробувати... піти... швидко... до джунглі...

Я також хворий, Тарзане, дуже хво..

Ох, добре! Вони влізли просто в нашу пастку, Нікко! Я думав, що Момбузі вишли розумніших агентів!

Люди Сергія готові, щоб похоронити їх в джунглі... без сліду! Твій плян, Вульво, був мудрий!